ස්ථාවර ක්‍රමවේද මගින් නායයෑම් අවදානම අවම කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය

ස්ථානීය පාරිසරික හා සමාජයීය කළමනාකරණ සැලැස්ම

ආපදා ස්ථානීය අංක. 230

කොටගල සහ අඹේවෙල අතර දුම්රිය මාර්ගයේ බැවුම කඩා වැටීමකට ලක් වූ ස්ථානය (CH 112/50)

නුවරඑළිය දිස්ත්‍රික්කය

අප්‍රේල් 2026

ආසියානු යටිතල පහසුකම් ආයෝජන බැංකුව
ASIAN INFRASTRUCTURE INVESTMENT BANK
වෙනුවෙන්

ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ ආයතනය
99/1, ජාවත්ත පාර, කොළඹ 05
දු.ක. 011-2588946, 011-2503431, 0112-2500354
සකසන ලදී

පටුන

1. හැඳින්වීම...1

1.1 ව්‍යාපෘති පසුබිම..1

1.2 අපේක්ෂිත පරිශීලකයන්...1

2. නායයෑම් සිදුවූ ස්ථානයේ තොරතුරු සහ පිහිටීම පිළිබඳ විස්තරය.................................1

2.1 ව්‍යාපෘතියේ නම..1

2.2 ව්‍යාපෘති ස්ථානයේ පිහිටීම..2

2.3 භූ ලක්ෂණ සහ ඉඩම් අයිතිය...3

2.4 ප්‍රදේශයේ දේශගුණික ලක්ෂණ (කොටගල - ආසන්නතම ස්ථානය).............................3

2.5 ප්‍රදේශයේ ජන විකාශන ලක්ෂණ...3

3. සිදුවූ නායයෑම් උපද්‍රව පිළිබඳ තොරතුරු..3

3.1 නායයෑම් ආපදාවේ ස්වභාවය..3

3.2 නායයෑමෙන් සිදුව ඇති බලපෑම හා ප්‍රතිවිපාක..4

3.3 පවතින අවදානම අවම කිරීම සඳහා මේ වන විට ගෙන ඇති ක්‍රියාමාර්ග......................4

3.4 ඉවත් කිරීම්...4

3.5 නැවත පදිංචි කිරීම ප්‍රගතිය..4

4. නාය යාම සිදුවූ ප්‍රදේශය, ඊට යාබද ප්‍රදේශ සහ වර්තමාන අවදානම් මට්ටම පිළිබඳ විස්තරය.........7

4.1 නායයෑමේ ප්‍රදේශය...7

4.2 පාෂාණ කඩා වැටීමේ ප්‍රදේශයට යාබද ප්‍රදේශය...7

4.3 වත්මන් අවදානම් මට්ටම...8

5. ව්‍යාපෘතිය යටතේ අපේක්ෂා කරන කාර්යයන් පිළිබඳ විස්තරය...8

6. ව්‍යාපෘති ක්‍රියාවන් මගින් බලපෑමට ලක්විය හැකි සංවේදී ඒකක පිළිබඳ විශේෂ සඳහනක් සහිත අවට පරිසරය පිළිබඳ කෙටි විස්තරයක්...9

7. ව්‍යාපෘති ප්‍රදේශය හා සම්බන්ධ සමාජ, පාරිසරික බලපෑම් හා අවදානම් හඳුනා ගැනීම..........10

7.1 හිතකර බලපෑම්...10

7.2 සෘණාත්මක බලපෑම්..11

7.2.1 ජල විද්‍යාත්මක බලපෑම්...11

7.2.1.1 ප්‍රදේශයේ ජලාපවහන රටාව කෙරෙහි බලපෑම......................................11

7.2.1.2 ජල දූෂණය සම්බන්ධයෙන් ඇති බලපෑම...11

7.2.1.3 ඛාදන බලපෑම් සහ ඇළ දොළ/ජලාශ පතුල් වෙනස්වීම්...........................11

7.2.1.4 විවෘත මළපහ කිරීම සහ ජලයෙන් බෝවන ආසාදන..............................11

7.2.1.5 පහළ ජල භාවිතයන් කෙරෙහි බලපෑම්...12

7.2.1.7 ජලය හෝ තෙත් බිම් මත බලපෑම්..12

7.2.2 පාරිසරික බලපෑම්...12

7.2.2.1 ශබ්දය හා කම්පන මගින් ඇති විය හැකි බලපෑම්...............................12

7.2.2.2 වායු දූෂණය හේතුවෙන් සිදුවන බලපෑම..12

7.2.2.3 ඝන අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීමේදී ඇතිවන ගැටළු...12

7.2.2.4 පුපුරණ ද්‍රව්‍ය සහ වෙනත් අනතුරුදායක ද්‍රව්‍ය භාවිතය..............................12

7.2.3 ජීව විද්‍යාත්මක /පරිසර විද්‍යාත්මක බලපෑම...12

7.2.3.1 සැලකිය යුතු වනජීවී වාසස්ථානවල බලපෑම් 13
7.2.3.2 සත්ත්ව හා ශාක විශේෂ කෙරෙහි බලපෑම් 13
7.2.4 සාමාජීය හා ආර්ථික බලපෑම් 13
7.2.4.1 ප්‍රදේශය තුළ කෘෂිකර්මාන්තයට සිදුවන බලපෑම් සඳහා වහාම පිළියම් යෙදිය යුතුය. 13
7.2.4.2 කම්පන නිසා ගොඩනැගිලි වලට විය හැකි බලපෑම 13
7.2.4.3 භූමියට සහ අනාගත සංවර්.ධන කටයුතුවලට ප්‍රවේශය අහිමි වීම 13
7.2.4.4 ජීවනෝපාය/ව්‍යාපාර සහ ආදායම් උපයන ක්‍රියාකාරකම් කෙරෙහි බලපෑම් 13
7.2.4.6 පහසුකම් හා ආරක්ෂාව අහිමි වීමෙන් ඇතිවන බලපෑම... 13
7.2.4.7 කඳවුරු සහ ව්‍යාපෘති භූමිය ස්ථානගත කිරීමේ අවශ්‍යතා 13
7.2.4.8 කාර්යය මණ්ඩලය සහ ව්‍යාපෘති භූමිය අවට ජීවත් වන පුද්ගලයින් අතර සබඳතා සහ ආරවුල් ඇතිවීමේ හැකියාව 13
7.2.4.9 ඉදිකිරීම් කටයුතු වලදී සේවකයන්ගේ ආරක්ෂාව 14
7.2.4.10 ඉදිකිරීම් කටයුතු මගින් මහජනතාවට ඇතිවන ආරක්ෂාව: මගීන් සඳහා පවතින ඉහළ අවදානම 14
7.2.4.15 වැඩ බිම තුළට මිනිසුන් ඇතුළු වීම නිසා ඇතිවන අවදානම.. 14
8. ස්ථානයට විශේෂිත වූ අවදානම් විශ්ලේෂණය..14
9. සැලකිය යුතු පාරිසරික හා සමාජ බලපෑම්...15
9.1 සෞඛ්‍ය හා ආරක්ෂාව පිළිබඩ ගැටළු සඳහා වන ප්‍රමුඛත්වය: කොන්ත්‍රාත්කරුවන් සඳහා වන සම්මත ගිවිසුම් ගත අවශ්‍යතා ඉක්මවා සැලකිය යුතු විශේෂිත සෞඛ්‍ය හා ආරක්ෂාව පිළිබඳ කරුණු 15
9.2 ළමා ශ්‍රමය සහ බලහත්කාරී ලෙස ශ්‍රමය ලබා ගැනීම... 15
10. පාරිසරික හා සාමාජීය කළමනාකරණ සැළැස්ම (ESMP)...15
10.1 නැවත පදිංචි කිරීමේ ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම 15
10.2 පදිංචි ජනතාව ඉවත් කිරීම 15
10.3 හානියට පත් ව්‍යුහයන් ඉවත් කිරීමේ ක්‍රියා පටිපාටිය, යටිතල පහසුකම් (හිමිකරුවන්ගේ ලිඛිත එකඟතාවය) 15
10.4 ව්‍යාපෘතීය ක්‍රියාමාර්ග හේතුවෙන් දේපල/භාවිතයන් අහිමිවීම සඳහා වන්දි ගෙවීම.......................... 15
10.6 සැළසුම් මත පදනම් වූ පාරිසරික සමාජ කළමනාකරණ ක්‍රමවේදයන් සලකා බැලීම 16
10.7 ඉදිකිරීම් අදියර තුළ සිදුවන බලපෑම් අවම කිරීම.. 17
10.7.1 ඉදිකිරීම් අදියර තුළ කොන්ත්‍රාත්කරුවන්ගේ පාරිසරික හා සමාජ කළමනාකරණ අනුකූල වීම සඳහා වන ප්‍රමිතීන්17
10.7.2 නාය ස්ථානයට විශේෂිත හානිය අවම කිරීම 19
10.7.3 ස්ථානයට අදාල විශේෂිත අධීක්ෂණ තත්ත්වයන් 21
11. අවට ජනතාව සහ පාර්ශ්වකරුවන් වෙත කෙරෙන උපදේශන - පවත්වා ඇති සහ/හෝ පැවැත්වීමට නියමිත මහජන උපදේශන..22
11.1 මහජන උපදේශන 22
11.2 පාර්ශවකරුවන් සමග පවති උපදේශන සේවාවන් වලදී ඇති වූ එකගතාවයන් හා නිර්.දේශයන් (යොමුව: ඇමුණුම II... 22
12. ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාවට නැංවීමට අවශ්‍ය යෝග්‍යතා, කැමැත්ත ප්‍රකාශනය, එකඟතාව සහ අනුමත කිරීම්...........23
13. දුක්ගැනවිලි වලට ප්‍රතිචාර දැක්වීමේ යාන්ත්‍රණය 24
14. තොරතුරු අනාවරණය කිරීම..24

ඇමුණුම

ඇමුණුම 1: ව්‍යාපෘති ප්‍රදේශයේ සහ අදහස් විමසීම් සිදුකරණ අතරතුර ලබාගත් ඡායාරූප i
ඇමුණුම II: සම්බන්ධකරුවන් සමග පැවැත්වූ සාකච්ඡා තුලදී අනාවරණය වූ විශේෂ කරුණු :නුවරඑළිය දිස්ත්‍රික්කය.. i
ඇමුණුම III: රජයේ ඉඩම් හිමියන්ගෙන් සහ පාරිසරික ආයතනවලින් අනුමැතිය ලබා ගැනීම සඳහා යෝජිත ක්‍රියා පටිපාටිය. ii
ඇමුණුම IV: අධ්‍යන කණ්ඩායම ii
ඇමුණුම V: යොමු ලැයිස්තුව iii

රූපසටහන් ලැයිස්තුව

රූපය 1: ප්‍රධාන දුම්රිය මාර්ගයේ යෝජිත නායයෑම් අවම කිරීමේ ස්ථාන 2
රූපය 2: අපද ස්ථානීය අංක 230 ස්ථානයට ප්‍රවේශ්‍යතාව පෙන්වන සිතියම 2
රූපය 3: යෝජිත නායයෑම් අවම කිරීමේ ස්ථාන අංක 230 හි ගූගල් රූපය, අවට පාරිසරික ලක්ෂණ සහ සේවා යටිතල පහසුකම් 3
රූපය 4: ගූගල් රූපය, ඉඩම් භාවිතය, අවදානම් අංග සහ ස්ථානයේ විශේෂ ලක්ෂණවල ඡායාරූප. 6
රූපය 5a: බෑවුමේ බිඳවැටීම සහ හානි වූ දුම්රිය මාර්ගයේ ඉරිතැලීම පිළිබඳ දර්ශනයක් 9
රූපය 5b: කොටගල සිට තලවකැලේ දක්වා දුම්රිය මාර්ගය හරහා විදුලි රැහැන 9
රූපය 5c: කොටගල දුම්රිය ස්ථානය 9
රූපය 5d: වර්ෂා කාලයේදී පමණක් ඇතිවන ජල ප්‍රවාහය සහ ප්‍රජා ජල සැපයුම් මාර්ග... 9
රූපය 5g: ක්‍රේගිලියා වතුයායේ පහළ බෑවුමේ ඇති ප්‍රධාන මාර්ගය සහ නාම පුවරුව 10
රූපය 5h: පහළ බෑවුමේ රෝහලේ පුරාණ වාට්ටු ගොඩනැගිල්ල 10
රූපය 5i: ඉහල බෑවුමේ ඇති බෝක්කු, ප්‍රදේශයේ වෘක්ෂලතා සහ ප්‍රජා ජල සැපයුම් මාර්ග 10
රූපය 5j: බෑවුමේ ඉහළ කොටසේ ක්‍රේගිලියා වතුයාය 10

වගු ලැයිස්තුව

වගුව 1: සෘණාත්මක බලපෑම් සහ ඒවායේ වැදගත්කමේ මට්ටම 11
වගුව 2: ස්ථානයට විශේෂිත වූ අවදානම් විශ්ලේෂණය 14
වගුව 3: සැලසුම් අදියරේ දී පාරිසරික හා සමාජ තත්ත්ව සලකා බැලීම... 16
වගුව 4: පාරිසරික හා සමාජ ආරක්ෂණයට අනුකූල වීම සඳහා කොන්ත්‍රාත්කරුගේ අවශ්‍යතාවයන් ES & HS ... 18
වගුව 5: ස්ථානීය විශේෂිත ES සහ HS අවම කිරීමේ පියවර.. 19
වගුව 6: පාරිසරික හා සමාජ අධීක්ෂණ සැලසුම; ඉදිකිරීම් අදියර... 21
වගුව 7: බාධා ඉවත් කර ගැනීම්, විරෝධතා නොමැති බව, කැමැත්ත සහ අනුමත කිරීම් 23
වගුව 9: තොරතුරු අනාවරණය කිරීමේ යෝජිත සැළැස්ම 24
වගුව 10: තොරතුරු රැස්කිරීම සඳහා සම්බන්ධ කරගත් ආයතන සහ නිලධාරීන් 25

කෙටි යෙදුම්

AIIB	ආසියානු යටිතල පහසුකම් ආයෝජන බැංකුව Asian Infrastructure Investment Bank
CEA	මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය Central Environmental Authority
DFC	වන සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව Department of Forest Conservation
DS	ප්‍රාදේශිය ලේකම් Divisional Secretary
DWLC	වන ජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තුව Department of Wild Life Conservation
EH & S	පරිසරික හා සමාජ ආරක්ෂණය Environmental Health & Social
E&SU of PMU	ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ අංශයේ පාරිසරික සමාජ ඒකකය Environmental & Social Unit of Project Management Unit
ESMF	පාරිසරික හා සමාජ කළමනාකරණ රාමුව Environmental and Social Management Framework
SSE & SMP	ස්ථානීය විශේෂිත පාරිසරික හා සමාජ කළමානාකරණ සැළසුම Site Specific Environmental and Social Management Plan
ESMP	පාරිසරික හා සමාජ කළමනාකරණ සැළසුම Environmental and Social Management Plan
GN	ග්‍රාම නිලධාරී Grama Niladhari
GOSL	ශ්‍රී ලංකා රජය Government of Sri Lanka
GSMB	භූ විද්‍යා සමීක්ෂණ හා පතල් කාර්යංශය Geological Surveys & Mines Bureau
NBR	ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ ආයතනය National Building Research Institute
RHS	දකුණු පස Right Hand Side
LHS	වම් පස Left Hand Side

1. හැඳින්වීම

1.1 ව්‍යාපෘති පසුබිම

ශ්‍රී ලංකා රජය, ආසියානු යටිතල පහසුකම් ආයෝජන බැංකුව (AIIB) හා සම්බන්ධ වෙමින් එම බැංකුවේ මූල්‍ය ආධාර මත, ස්ථාවර ක්‍රමවේද මගින් නාය යම් අවධානම අවම කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය (RLVMMP) යටතේ ශ්‍රී ලංකාවේ පළාත් 6ක දිස්ත්‍රික්ක 13 ක නාය යෑම් සිදුවන ස්ථාන පිළිසකර කිරීමේ ව්‍යාපෘතියක් ආරම්භ කර ඇත. මෙම ව්‍යාපෘතිය පරිසරික හා සමාජ ආරක්ෂණමය වශයෙන් AIIB බැංකුවේ හා ලංකා රජයේ නීතිරීතිවලට අනුකූලව සිදුවිය යුතුය. ව්‍යාපෘති යේ ස්වභාවය සහ එහි ක්‍රියාවලිය සැලකිල්ලට ගනිමින් AIIB බැකුව අපේක්ෂා කරන පරිදි ඔවුන්ගේ පාරිසරික හා සමාජ ආරක්ෂණ ප්‍රතිපත්ති වලට අනුකූල වන පරිදි පාරිසරික සහ සමාජයීය කළමනාකරණ රාමුවක් (ESMF) සකසා ඇත.

පාරිසරික සහ සමාජයීය කළමනාකරණ රාමුවහි (ESMF) අරමුණු වන්නේ ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී AIIB බැංකුවේ ආරක්ෂණ ක්‍රමවේද සහ ජාතික පාරිසරික හා සමාජ ප්‍රඥප්තිය පිළිබඳ මාර්ගෝපදේශයන් සැපයීමයි. ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ආයතනය වශයෙන්, ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානය (ජා.ගො.ප.ස.) සමස්ත ව්‍යාපෘතිය වෙනුවෙන් සකස් කරණු ලබන පාරිසරික හා සමාජීය කළමනාකරණ රාමුව, ව්‍යාපෘතියට අදාල පාර්ශවයන් ඒ ආකාරයෙන්ම ක්‍රියාත්මක කිරීම සහතික කරනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ.

පාරිසරික, සමාජ, සෞඛ්‍ය හා ආරක්ෂණ තත්ත්වයන් ව්‍යාපෘති ස්ථානයෙන් ස්ථානයට වෙනස් වන බැවින් එවැනි වෙනස් වන නිශ්චිත තත්වයන් පිළිබඳ අවධානය යොමු කිරීම වැදගත් වේ. එමනිසා පාරිසරික සහ සමාජයීය කළමනාකරණ රාමුවට අනුව පාරිසරික සහ සමාජයීය ඇගයීම් සඳහා එක් එක් නායයාම් ස්ථානයට විශේෂිත වූ පාරිසරික හා සමාජ කළමනාකරණ වාර්තා (SSE & SMP) සකසා ඇත. එම ස්ථානයේ විශේෂිත පාරිසරික සහ සමාජ කළමනාකරණය පිළිබඳ සැළසුම් මගින් විශේෂිත පිළිසකර ක්‍රමවේදයන්, සෞඛ්‍ය, සමාජ සහ ආරක්ෂණ කළමනාකරණය සම්බන්දයෙන් සලකා බැලිය යුතු අංශයන් පිළිබඳ ඉදිකිරීම් සහ මෙහෙයුම් කාලය තුල අවශ්‍ය මග පෙන්වීම් ලබාදෙනු ඇත.

මෙම විශේෂිත පාරිසරික සහ සමාජ කළමනාකරණ සැලැස්ම RLVMMP යටතේ අවදානම අවම කිරීම සඳහා තෝරාගත් **කොටගල සහ අඹේවෙල අතර දුම්රිය මාර්ගයේ බෑවුම කඩා වැටීමකට ලක් වූ ස්ථානය** (CH 112/50) සඳහා සකස් කර ඇත. ගැඹුරු පාරිසරික හා සමාජ අධ්‍යයනයකින් පසුව සකස් කර ඇති මෙම සැළසුම මගින් පහත කරුණු පිළිබඳව ඉහළ අවධානයක් යොමු කර ඇත:

i. ව්‍යාපෘතියට අදාල කලාපයේ සංවේදී පාරිසරික හා සමාජීය අංග හඳුනා ගැනීම.
ii. ව්‍යාපෘතිය හේතුවෙන් සිදුවන සැලකිය යුතු පාරිසරික හා සමාජීය බලපෑම් හඳුනා ගැනීම.
iii. හානිය අවම කරන පියවර යෝජනා කිරීම.
iv. මෙම ව්‍යාපෘතියට අදාල වන පාරිසරික සහ සමාජ නිරීක්ෂණ අවශ්‍යතා තීරණය කිරීම.
v. ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක වන අතරතුර අදාළ පාරිසරික නියාමයන් හා ක්‍රියාපටිපාටීන් අධ්‍යනය කිරීම.

1.2 අපේක්ෂිත පරිශීලකයන්

යෝජිත ව්‍යාපෘතිය හා සම්බන්ධ පාරිසරික හා සමාජීයගැටළු, සහ නාය යාම අවම කිරීමේ ක්‍රියාමාර්.ග පිළිබඳ ගැඹුරු අවබෝධයක් මෙම වාර්.තාවෙන් සපයන අතර නායයෑම් අවම කිරීමේ සැලසුම් කණ්ඩායම, ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ ඒකකය (PMU) සහ කොන්ත්‍රාත්කරු විසින් ව්‍යාපෘති යේ පාරිසරික සහ සමාජයීය කළමනාකරණ රාමුවෙහි අඩංගු සංරචක, ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී භාවිතා කිරීමට අදහස් කරයි. නිශ්චිත පාරිසරික කළමනාකරණ සැලසුම ව්‍යාපෘති වෙබ් අඩවියේ (https://rlvmmp.lk/) ප්‍රකාශයට පත් කරණු ලබන අතර මේ සම්බන්ධයෙන් පුළුල් පරාසයක උනන්දුවක් දක්වන පාර්.ශවයන්ට (පොදු ජනතාව, වෙනත් ආයතන/සංවිධාන) පරිශීලනය කල හැක. කොන්ත්‍රාත්කරුවන්ටද වෙබ් අඩවියේ ප්‍රකාශයට පත් කර ඇති මෙම ස්ථානීය පාරිසරික හා සාමාජීය කළමනාකරණ සැළැස්ම (ESPM) පරිශීලනය කර, ඔවුන්ගේ ස්ථානීය පාරිසරික හා සාමාජීය කළමනාකරණ ක්‍රියාකාරී සැළැස්ම (SSE-SMAP) සකස් කිරීමේ පදනම ලෙස යොදාගත හැක.

2. නායයෑම් සිදුවූ ස්ථානයේ තොරතුරු සහ පිහිටීම පිළිබඳ විස්තරය

2.1 ව්‍යාපෘතියේ නම

ආපදා ස්ථානීය අංක.230 **නුවරඑළිය දිස්ත්‍රික්කයේ** කොටගල සහ අඹේවෙල දුම්රිය ස්ථාන අතර දුම්රිය මාර්ගයේ බෑවුම කඩා වැටීමකට ලක් වූ ස්ථානය (CH 112/50)

2.2 ව්‍යාපෘති ස්ථානයේ පිහිටීම

යෝජිත නායයෑම් අවදානම අවම කිරීමේ ස්ථානය මධ්‍යම පළාතේ, නුවරඑළිය දිස්ත්‍රික්කයේ, තලවකැලේ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කොට්ඨාශය යටතේ පරිපාලන කටයුතු සිදුවන දිබුලපතාන ග්‍රාම නිලධාරී වසමට අයත් වේ.

ස්ථානීයයේ GPS ඛන්ඩාංක – 6.934265°N සහ 80.624512 °E

ආසන්නතම නගරය, දුම්රිය ස්ථානය සහ ස්ථානයට ප්‍රවේශවීමේ හැකියාව - කොටගල යනු එම ස්ථානයේ සිට කිලෝමීටර 2.5 ක් පමණ දුරින් පිහිටි ආසන්නතම නගරය වන අතර එය ශ්‍රී ලංකාවේ මධ්‍යම පළාතේ නුවරඑළිය දිස්ත්‍රික්කයේ කුඩා නගරයකි. එය නුවරඑළියේ සිට කිලෝමීටර 35.8 ක් දුරින් මුහුදු මට්ටමේ සිට මීටර් 1,247 (අඩි 4,091) ක උන්නතාංශයක පිහිටා ඇත. කොටගල දුම්රිය ස්ථානය අවධානම අවම කිරීමේ ස්ථානයට (කිලෝමීටර් 2 ක් පමණ) ආසන්නතම දුම්රිය ස්ථානයයි. මෙම ස්ථානය කොළඹ කොටුවේ සිට කිලෝමීටර 179.9 ක් පමණ දුරින් පිහිටා ඇත. කොටගල දුම්රිය ස්ථානය (දුම්රිය ස්ථාන කේතය - KTG) යනු ප්‍රධාන මාර්ගයේ 57 වන දුම්රිය ස්ථානය වන අතර එය ශ්‍රී ලංකාවේ නාවලපිටිය මෙහෙයුම් ප්‍රදේශය මගින් ක්‍රියාත්මක වේ.

ප්‍රධාන දුම්රිය මාර්ගයේ යෝජිත නායයෑම් අවම කිරීමේ ස්ථාන සහ අපද ස්ථානීය අංක 230 ස්ථානයට ප්‍රවේශ්‍යතාව පෙන්වන සිතියම, රූප සටහන් 1 සහ 2 බලන්න.

රූපය 1: ප්‍රධාන දුම්රිය මාර්ගයේ යෝජිත නායයෑම් අවම කිරීමේ ස්ථාන

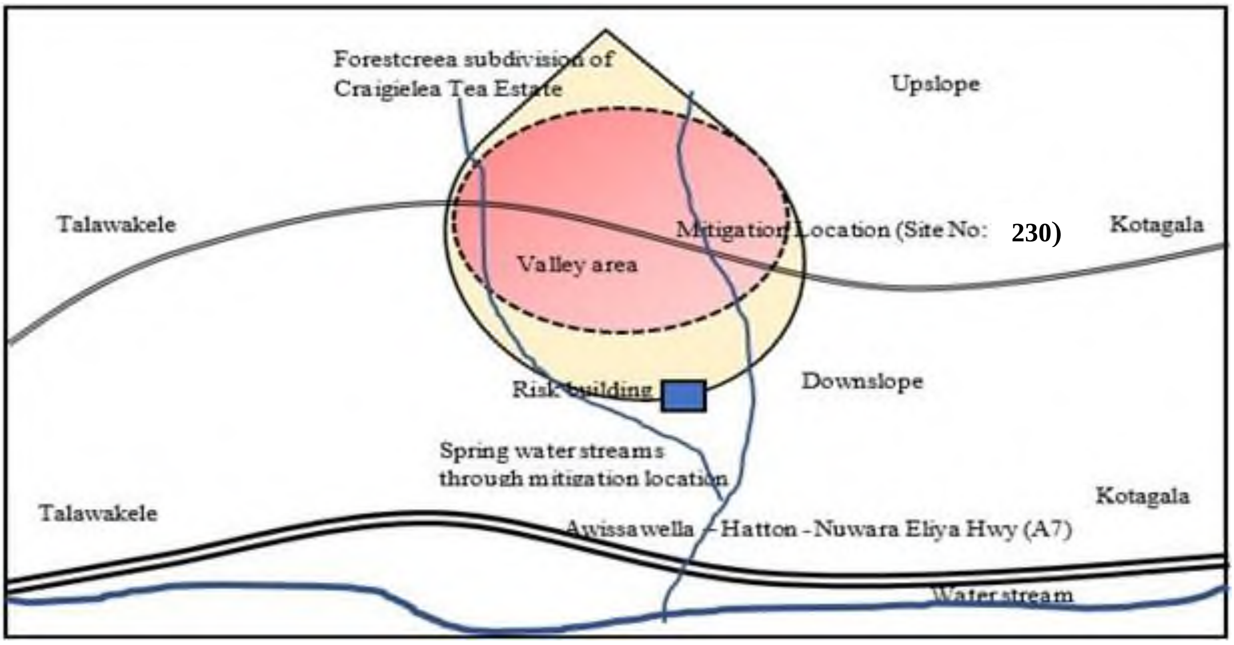

රූපය 2: අපද ස්ථානීය අංක 230 ස්ථානයට ප්‍රවේශ්‍යතාව පෙන්වන සිතියම

2.3 භූ ලක්ෂණ සහ ඉඩම් අයිතිය

මෙම අපදා ස්ථානය කොටගල දුම්රිය ස්ථානයේ සිට කිලෝමීටර 2 ක් පමණ උඩරට දුම්රිය මාර්ගය ඔස්සේ පිහිටා ඇත. මෙම ස්ථානය සාමාන්‍ය මුහුදු මට්ටමේ සිට මීටර් 1247 ක උන්නතාංශයක පිහිටා ඇත. හානියට පත් දුම්රිය මාර්ග කොටසේ දිග ආසන්න වශයෙන් මීටර් 40 කි. යෝජිත අවධානම අවම කිරීමේ ස්ථානය ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය දෙපාර්තමේන්තුවේ (SLR) යටතේ ඇත. ඉඩම් හිමිකාරිත්වය අනුව, දුම්රිය මාර්ග රක්ෂිත ප්‍රදේශය ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය දෙපාර්තමේන්තුවට (SLR) අයත් වන අතර, පහළ බෑවුමේ, දුම්රිය මාර්ග රක්ෂිතයට අයත් ඉඩමට යාබදව, කොටපොල ප්‍රාදේශීය රෝහලට අයත් පැරණි නිවසක් (වසර 100 කට වඩා පැරණි) සහිත ඉඩමක් පිහිටා ඇත. එය නාය මාර්ගය ඔස්සේ පිහිටා ඇති අතර, නායයාමෙන් නිවසට හානි සිදුවී ඇත. නිවස රෝහලට අයත් වන අතර, මෙම සිදුවීම හේතුවෙන් පදිංචිකරුවන්ට ඉවත් වන ලෙස දැනුම් දී ඇත, නමුත් ඔවුන් තවමත් පිටව ගොස් නොමැත. අසල ඉහළ බෑවුම් සහ පහළ බෑවුම් තේ වගා ඉඩම ක්‍රේගිලියා වතුයායට අයත් වේ.

රූප සටහන 3 බලන්න; යෝජිත නායයෑම් අවම කිරීමේ ස්ථාන අංක 230 හි ගූගල් රූපය, අවට පාරිසරික ලක්ෂණ සහ සේවා යටිතල පහසුකම්.

රූපය 3: යෝජිත නායයෑම් අවම කිරීමේ ස්ථාන අංක 230 හි ගූගල් රූපය, අවට පාරිසරික ලක්ෂණ සහ සේවා යටිතල පහසුකම්

2.4 ප්‍රදේශයේ දේශගුණික ලක්ෂණ (කොටගල - ආසන්නතම ස්ථානය)

වාර්ෂික දල වර්.ෂාපතනය – මි.මි 3000 - මි.මි. 5000
වාර්ෂික දල උෂ්ණත්වය – 15 ºC - 22 ºC
(මූලාශ්‍රය: https://weatherandclimate.com)

2.5 ප්‍රදේශයේ ජන විකාශන ලක්ෂණ

ශ්‍රී ලංකාවේ සංගණන හා සංඛ්‍යාලේඛන වාර්තාවලට අනුව, හානිය අවම කිරීමේ ස්ථානය දිඹුලපතන ග්‍රාම නිලධාරිවරයාට අයත් වන අතර එහි ජනගහනය 5093 කි (කාන්තා: 2,824; පිරිමි: 2269).
(මූලාශ්‍රය: https://www.statistics.gov.lk/Population/StaticalInformation/GNDReports#)

3. සිදුවූ නායයෑම් උපද්‍රව පිළිබඳ තොරතුරු

3.1 නායයෑම් ආපදාවේ ස්වභාවය

මෙම ස්ථානයේ මෑත කාලීනව සිදුවූ නායයෑම් සිදුවීම 2025 නොවැම්බර් 29 වන දින "දිට්වා" සුළි කුණාටුවට සමගාමීව සිදුවිය. මෙම අවස්ථාව අතරතුර, පස් කන්ද බෑවුමෙන් පහළට ගමන් කර, දුම්රිය මාර්ගයට යටින් ඇති ආධාරක පස ගසාගෙන ගොස් ඇත. බෑවුමේ අස්ථාවරත්වය හේතුවෙන් දුම්රිය මාර්ගයට හානි සිදුවිය.

රූපය 4 බලන්න: යෝජිත නායයෑම් අවම කිරීමේ ස්ථානීය අංක 230 හි ගූගල් රූපය, අවට පාරිසරික ලක්ෂණ සහ සේවා යටිතල පහසුකම්.

3.2 නායයෑමෙන් සිදුව ඇති බලපෑම හා ප්‍රතිවිපාක

දිට්වා සුළි කුණාටුව හේතුවෙන්, නායයෑම්, බෑම් කඩා වැටීම් සහ බෑවුම් කඩා වැටීම් හේතුවෙන් දුම්රිය යටිතල පහසුකම්, අසල නිවාස, මගීන් සහ දර්ශනීය ස්ථාන වලට දැඩි හානි සිදු විය. එමගින් දුම්රිය මාර්ගයට සිදු වූ දැඩි බලපෑම් හේතුවෙන් දුම්රිය ගමනාගමනයට සහ ආර්ථිකයට විශාල හානියක් සිදු විය. ව්‍යුහාත්මක විරූපණයේ ප්‍රමාණය සහ භූමි අස්ථාවරත්වය මගින් ඇති වූ බලපෑම, ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම සහ ප්‍රතිසාධනය කිරීම සඳහා වෘත්තීය මැදිහත්වීමක් අවශ්‍ය වේ.
තවද, නායයෑම් සහ පස් කඩා වැටීමෙන් දුම්රිය මාර්ග අවහිර වී ඇති අතර, ආරක්ෂාව සහ ප්‍රවාහන සම්බන්ධතාවය තවදුරටත් අවදානමට ලක් කරයි. නායයෑම හේතුවෙන් අසල නිවාස සහ ගොඩනැගිලිවල ඉරිතැලීම් සහ භූමි ගිලා බැසීම් ඇති වී තිබේ. ඊට අමතරව, බලපෑමට ලක් වූ සහ හානිය අවම කිරීමේ ප්‍රදේශ අසල ඇති ස්වාභාවික ඇළ දොළ සහ ළිං විනාශ වීම හේතුවෙන් ආරක්ෂිත පානීය ජලය සඳහා ප්‍රවේශය තීරණාත්මක ගැටළුවක් බවට පත්ව ඇත.

3.3 පවතින අවදානම අවම කිරීම සඳහා මේ වන විට ගෙන ඇති ක්‍රියාමාර්ග

.ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ ආයතනයේ (NBRI) සහ ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය දෙපාර්තමේන්තුවේ (SLR) නිලධාරීන් 2025 දෙසැම්බර් 28 වන දින කොටගල - අඹේවෙල කොටස අතර උඩරට දුම්රිය මාර්ගයේ ඒකාබද්ධ පරීක්ෂණයක් පවත්වා පරීක්ෂණ වාර්තාවක් නිකුත් කළහ. මෙම පරීක්ෂණයේ අරමුණ වූයේ බෑවුම් අස්ථාවරත්වයේ බලපෑම් පිළිබඳ මූලික තක්සේරුවක් සිදු කිරීම, පවතින ස්ථාන තත්ත්වයන් ඇගයීම, පරිශීලක ආරක්ෂාව සහතික කරමින් දුම්රිය මාර්ගය ප්‍රවාහනයට කඩිනමින් නැවත විවෘත කිරීම සඳහා තාක්ෂණික මග පෙන්වීම සහ දිගුකාලීන අවධානම අවම කිරීමේ පියවර සඳහා අවශ්‍යතා හඳුනා ගැනීමයි.
දුම්රිය මාර්ගය විනාශ වීමත් සමඟ මෙම මාර්ග කොටසේ සියලුම දුම්රිය ප්‍රවාහන කටයුතු නතර කර ඇති, බැවින්, ප්‍රදේශයේ ඇති විය හැකි අවදානම අවම කිරීම සඳහා වෙනත් බෑවුම් ප්‍රතිකර්ම පියවරයන් නතර කර නොමැත.

3.4 ඉවත් කිරීම්

ඉවත් කිරීම් අවශ්‍ය නොවේ..

3.5 නැවත පදිංචි කිරීම ප්‍රගතිය

මෙම ස්ථානය සඳහා ව්‍යාපෘති පාදක නැවත පදිංචි කිරීමේ වැඩසටහනක් අවශ්‍ය නොවේ.

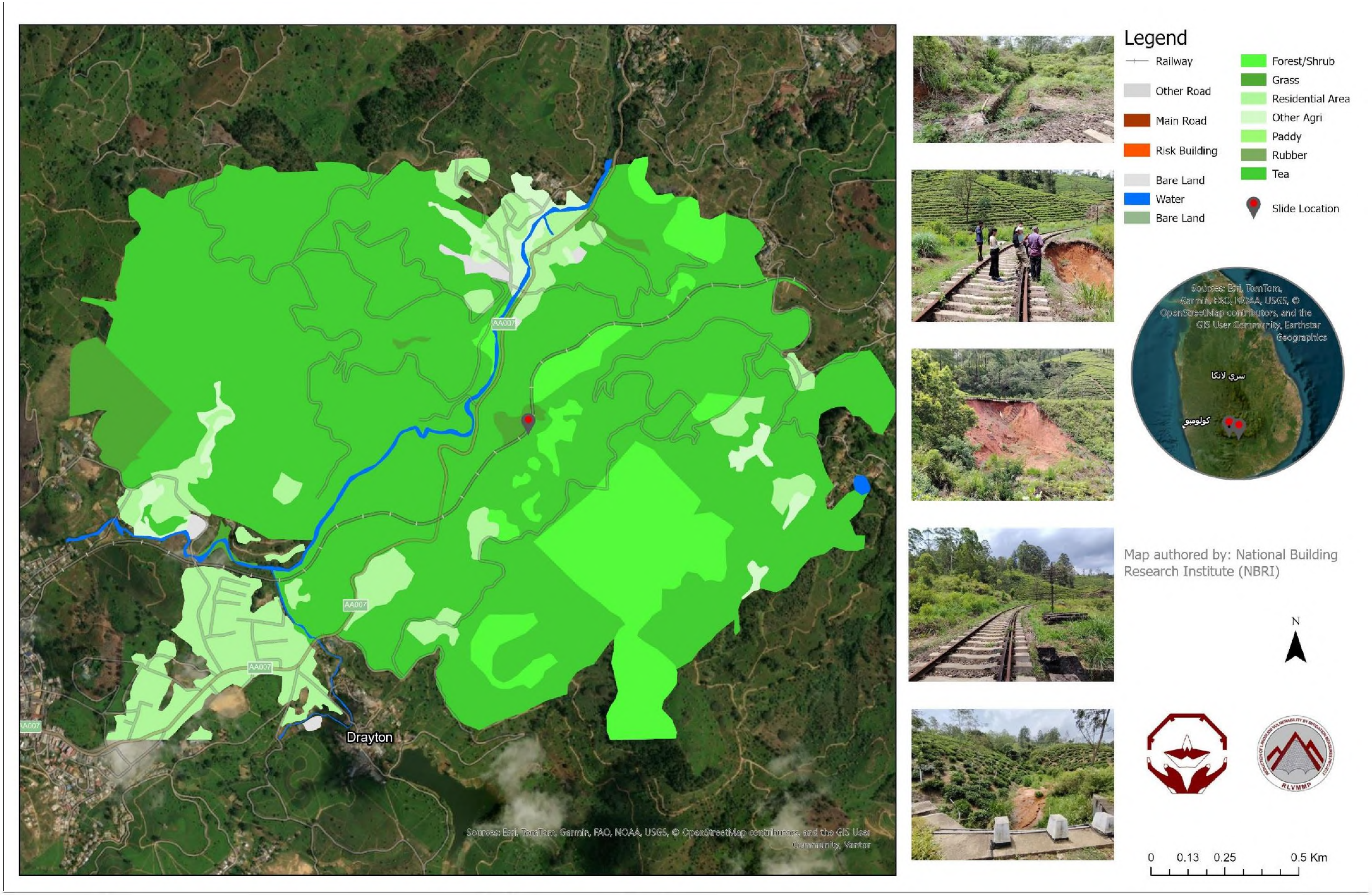

රූපය 4: ගූගල් රූපය, ඉඩම් භාවිතය, අවදානම් අංග සහ ස්ථානයේ විශේෂ ලක්ෂණවල ඡායාරූප.

4. නාය යාම සිදුවූ ප්‍රදේශය, ඊට යාබද ප්‍රදේශ සහ වර්තමාන අවදානම් මට්ටම පිළිබඳ විස්තරය

4.1 නායයෑමේ ප්‍රදේශය

බ්‍රිතාන්‍ය යටත් විජිත පරිපාලනය විසින් ශ්‍රී ලංකාවේ දුම්රිය පද්ධතිය මුලින්ම හඳුන්වා දුන්නේ ප්‍රවාහනය පහසු කිරීම සඳහා, ප්‍රධාන වශයෙන් භාණ්ඩ හා මගීන්ගේ ගමනාගමනය සඳහා ය. දුම්රිය දෙපාර්තමේන්තුව 1858 දී පිහිටුවන ලද අතර එනම් සියවස් එකහමාරකට පමණ පෙරය. ශ්‍රී ලංකාවේ දුම්රිය ජාලය කිලෝමීටර් 1,508 ක් පමණ ආවරණය වන පරිදි ප්‍රධාන මාර්ග නවයකින් සමන්විත වේ. මෙම ප්‍රධාන දුම්රිය ව්‍යාපෘතියේ ඉදිකිරීම් අදියර කිහිපයකින් සිදු කරන ලද අතර, කොළඹ සිට අඹේපුස්ස (1864), අඹේපුස්ස සිට මහනුවර (1867), පේරාදෙණිය සිට නාවලපිටිය (1874), නාවලපිටිය සිට නානු ඔය (1885), නානු ඔය සිට බණ්ඩාරවෙල (1894) සහ බණ්ඩාරවෙල සිට බදුල්ල (1924) ඇතුළත් විය. ඊට අමතරව, පේරාදෙණිය සිට මහනුවර දක්වා මාර්ගය පසුව 1880 දී මාතලේ දක්වා දීර්ඝ කරන ලද අතර, එමඟින් රටේ මධ්‍යම කලාපයට දුම්රිය ජාලය තවදුරටත් පුළුල් විය.

දුම්රිය ජාලයේ ප්‍රධාන මාර්ගය ලෙස හඳුන්වන උඩරට දුම්රිය මාර්ගය, රඹුක්කන සිට පේරාදෙණිය හරහා බදුල්ල දක්වා දර්ශනීය ග්‍රාමීය ප්‍රදේශයක් හරහා දිව යයි. උතුරු මාර්ගය සහ මාතලේ මාර්ගය පිළිවෙලින් පොල්ගහවෙල සහ පේරාදෙණියේදී ප්‍රධාන මාර්ගයට සම්බන්ධ වේ. මෙම දුම්රිය කොටස පහත් බිම් සහ මධ්‍යම කඳුකරය අතර තීරණාත්මක සම්බන්ධතාවයක් ලෙස පවතින අතර, ගම්මාන, වගා බිම්, ගංගා, බෑවුම් සහ කඳුකර භූමි ප්‍රදේශවල විවිධ භූ දර්ශන හරහා මගීන් ප්‍රවාහනය කරයි.

දුම්රිය මාර්ගය ඉදිකර ඇත්තේ ඝන පාෂාණ කොටස් කපා දැමීමෙනි; එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, රඹුක්කන සිට බදුල්ල දක්වා ප්‍රධාන මාර්ගය උමං මාර්ග 46ක් හරහා ගමන් කරයි. මෙම මාර්ගය ඔස්සේ රඹුක්කන සහ බදුල්ල අතර මුළු දුර ආසන්න වශයෙන් කිලෝමීටර 208 කි. සාමාන්‍යයෙන්, මෙම මාර්ගය දිනකට මගීන් 100,000 කට ආසන්න සංඛ්‍යාවක් ගමන් කරන අතර, එය රටේ වඩාත්ම භාවිතා වන දුම්රිය මාර්ගය බවට පත් වී ඇත.

මෙම දුම්රිය මාර්ගය මධ්‍යම කඳුකරයට ගමන් කරන ජනතාවට වඩාත් පහසු සහ වියදම් දැරිය හැකි ප්‍රවාහන ක්‍රමයක් ලෙස පවතී. එබැවින්, එය හුදෙක් ප්‍රවාහන මාර්ගයක් පමණක් නොව, මිනිසුන්, ස්ථාන සහ ආර්ථික අවස්ථා සම්බන්ධ කරන අත්‍යවශ්‍ය රාජ්‍ය සේවාවක් ද වේ.

කෙසේ වෙතත්, දිට්වා සුළි කුණාටුව ශ්‍රී ලංකාවේ පසුගිය දශක දෙක තුළ ඇති වූ දරුණුතම ගංවතුර සහ නායයෑම් හානියට හේතු වී ඇති අතර එය රටේ දිස්ත්‍රික්ක 25 පුරාම මිලියන 2.2 ක පමණ ජනතාවකට බලපෑම් එල්ල කර ඇත. ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානයට අනුව, 2025 නොවැම්බර් 29 වන දින වන විට සුළි කුණාටුව හේතුවෙන් පුද්ගලයින් 638 දෙනෙකු මිය ගොස් 175 දෙනෙකු අතුරුදහන් වී ඇත. (2025 දෙසැම්බර් 28 වන දින පැය 0900 වන විට ආපදා කළමනාකරණ තත්ව වාර්තාව).

දිට්වා සුළි කුණාටුව නිසා ඇති වූ අධික වර්ෂාව සහ නායයෑම් හේතුවෙන් දුම්රිය පද්ධතියට විශාල හානියක් සිදුවී ඇත. සංඥා පද්ධති කඩා වැටී ඇති අතර, දැඩි ඛාදනය සහ බෑවුම් අස්ථාවර වීම හේතුවෙන් දුම්රිය මාර්ගවල කොටස් විනාශ වී ඇත. දුම්රිය පාලම් කිහිපයක් කඩා වැටී ඇති අතර, සමහර දුම්රිය ස්ථාන නායයෑම්වලට ලක්ව ඇත. ඊට අමතරව, උඩරට දුම්රිය මාර්ගයේ උමං මාර්ගවලට ද හානි සිදුවී ඇත. මෙම විනාශකාරී කාලගුණික තත්ත්වය, දුම්රිය ජාලයෙන් 30% ක් තාවකාලිකව නතර කිරීමට හේතු වී ඇත. හැටන් සිට තලවාකැලේ දක්වා දුම්රිය කොටස ශ්‍රී ලංකාවේ උඩරට ප්‍රධාන දුම්රිය මාර්ගයේ වටිනාම හා තීරණාත්මක කොටසකි. කෙසේ වෙතත්, මෙම කොටසට දැඩි හානියක් සිදු වී ඇති අතර, එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ප්‍රවාහනයට පමණක් නොව, අවට ප්‍රජාවන්ගේ දෛනික ජීවිතයට සහ අවට කලාපයේ සමස්ත සංවර්ධනයට සැලකිය යුතු අභියෝග වැනි පුළුල් සමාජ, පාරිසරික, ආර්ථික, සෞන්දර්යාත්මක සහ භූගෝලීය ප්‍රතිවිපාක ඇති වී තිබේ.

දුම්රිය මාර්ගයේ වම්පස, පහළ බෑවුමේ පාංශු බිඳවැටීමක් නිරීක්ෂණය වී ඇත. කොටගල ප්‍රාදේශීය රෝහලේ පැරණි රෝහල් වාට්ටු ගොඩනැගිල්ල දෙසට බෑවුම ඔස්සේ සුන්බුන් ගමන් කර ඇත. අස්ථායී ප්‍රදේශයට හරහා වර්ෂා කාලයේදී පමණක් ගලා යන ගංගා දෙකක් දැක ගත හැකිය. කඩාවැටුණු පස් ස්කන්ධය සහ ඉදිරි ගිය වෘක්ෂලතාදිය දුම්රිය රක්ෂිත ප්‍රදේශය තුල තැන්පත් වී ඇත. බලපෑමට ලක් වූ ප්‍රදේශයේ ප්‍රධාන වශයෙන් තණකොළ හා පඳුරු වලින් සමන්විත වේ. අස්ථායී ප්‍රදේශයේ ජලය එක්රැස් වන ස්ථාන නිරීක්ෂණය විය. අස්ථායී ප්‍රදේශය හරහා ප්‍රජා ජල සැපයුම් මාර්ග දැක ගතහැක.

4.2 පාෂාණ කඩා වැටීමේ ප්‍රදේශයට යාබද ප්‍රදේශය

නායයාමට යාබද ප්‍රදේශය ක්‍රියාකාරී හා ආර්ථික ලෙස වැදගත්කමකින් යුත් තීරණාත්මක ලක්ෂණ කිහිපයකින් සමන්විත වේ. ප්‍රධාන මාර්ගයක් බෑවුමට සමාන්තරව දිවෙන අතර, එය ප්‍රවාහනය සහ හදිසි සේවා සඳහා අත්‍යවශ්‍ය ප්‍රවේශයක් සපයන අතර, මෙම මාර්ගයට සමාන්තරව ගලා යන ඇළක් පවතින අතර එය ස්ථානීය

ජලාපවහන රටාවට සහ බෑවුම් ස්ථායිතාවයට බලපෑම් කිරීමේ හැකියාවක් පවතී. විශේෂයෙන්, නායයෑමේ පාදම කොටසේ කොටගල ප්‍රාදේශීය රෝහලට අයත් පුරාණ වාට්ටු ගොඩනැගිල්ලක් ඇති අතර එය ආසන්න වශයෙන් වසර 176 කට පෙර ඉදිකරන ලද්දකි. අතීතයේදී, මෙම ගොඩනැගිල්ල බෝවන රෝග සඳහා ප්‍රතිකාර කිරීම සහ කළමනාකරණය කිරීම සඳහා භාවිතා කර ඇත. වර්තමානයේ, ගොඩනැගිල්ල නවාතැනක් ලෙස භාවිතා කරන අතර, දැනට විශ්‍රාමික රෝහල් සේවකයෙකු සහ ඔහුගේ පවුලේ අය වාසය කරයි. නිවස රෝහලට අයත් බැවින්, මෙම සිදුවීම හේතුවෙන් පදිංචිකරුවන්ට ඉවත් වන ලෙස දැනුම් දී ඇත, නමුත් ඔවුන් තවමත් පිටව ගොස් නැත. මෙය රෝහලට අයත් වන පුරාවිද්‍යාත්මක වටිනා කමක් ඇති ගොඩනැගිල්ලක් වන බැවින් මෙම ප්‍රදේශය නායයෑම් ආශ්‍රිත අවදානම් සඳහා විශේෂයෙන් අවධානය යොමු කල යුතු වේ.

නායයෑමේ ඉහළ බෑවුම් ප්‍රදේශය ක්‍රේගිලියා වතුයායට අයත් වේ. ක්‍රේගිලියා තේ වතුයාය යනු ශ්‍රී ලංකාවේ වඩාත් ප්‍රසිද්ධ තේ වගා කරන ප්‍රදේශවලින් එකක් වන දිඹුල තේ වගා කරන කලාපයේ පිහිටා ඇති ඓතිහාසික තේ වතුයායකි. මෙම වතුයාය ප්‍රධාන තේ නිෂ්පාදන සමාගමක් වන කොටගල ප්ලාන්ටේෂන්ස් පීඑල්සී යටතේ කළමනාකරණය වන වතු ජාලයේ කොටසකි.

කොටගල නගරය, A7 ,අවිස්සාවේල්ල-නුවරඑළිය මහා මාර්ගයේ, B406 (ස්ටෝනි ක්ලිෆ් - කොටගල මාර්ගය) මාර්ගය ආරම්භ වන මංසන්ධියේ පිහිටා ඇති ප්‍රදේශය ආශ්‍රිතව පිහිටා ඇත. මෙම ප්‍රදේශයේ වැදගත්ම හා සංචාරක ආකර්ශනීය ස්ථාන වන්නේ ඩෙවොන් දිය ඇල්ල, (මීටර් 97 උස ස්වාභාවික දිය ඇල්ලකි), ශාන්ත ක්ලෙයාර් දිය ඇල්ල, (මීටර් 80 උස සහ මීටර් 50 පළල දිය ඇල්ලකි), ශ්‍රී ලංකාවේ දෙවන දිගම දුම්රිය උමග වන සිංහ මලයි උමග (හැටන් සහ කොටගල අතර පිහිටා ඇත), මීටර් 18.3 (අඩි 60) දිග වානේ දුම්රිය පාලම (හැටන් සහ කොටගල අතර පිහිටා ඇත), ශාන්ත මාග්‍රට් පල්ලිය, 19 වන සියවසේ ශෛලමය පල්ලියක්, හින්දු කෝවිලක් වන ශ්‍රී මුතු විනායාගර් කෝවිලයි.

රූපය 4 බලන්න: ගූගල් රූපය, ඉඩම් භාවිතය, අවදානම් අංග සහ ස්ථානයේ විශේෂ ලක්ෂණවල ඡායාරූප.

4.3 වත්මන් අවදානම් මට්ටම

මෙම ස්ථානයේ දුම්රිය මාර්ගයේ ඉහළ සහ පහළ බෑවුම් දෙකෙහිම සිදුවී ඇති නායයෑම් මගින්, විශේෂයෙන් කොළඹ කොටුව සහ බදුල්ල අතර උඩරට දුම්රිය මාර්ගයේ දුම්රිය සේවා අඛණ්ඩව ක්‍රියාත්මක වීමට සැලකිය යුතු බලපෑමක් ඇති කර ඇත. ඊට අමතරව, ප්‍රවේශ්‍යතාව, අත්‍යවශ්‍ය සේවා, පහසුකම් සහ දෛනික ගනුදෙනු සහ වෙළඳාම ඇතුළු ආර්ථික කටයුතුවලට දැඩි ලෙස බලපා ඇත. කොටගල සිට තලවකැලේ දක්වා දුම්රිය මාර්ගයට වූ හානිය ප්‍රවාහන මහා මාර්ගයක් විනාශ වීමට වඩා බොහෝ සෙයින් බරපතල ගැටළුවකි. එය ජනතාවගේ දෛනික ජීවිතයට සමාජීය බලපෑම්, වෙළඳාම සහ සංචාරක ව්‍යාපාරයට ආර්ථික බලපෑම්, කඳුකර භූ දර්ශන කෙරෙහි පාරිසරික බලපෑම් මෙන්ම ශ්‍රී ලංකාවේ සුන්දරම දුම්රිය ගමන සඳහාද බලපෑම් ඇති කර ඇත. මෙම දුම්රිය කොටස රටේ ප්‍රවාහන ජාලයේ මෙන්ම එහි සංස්කෘතික හා ස්වාභාවික උරුමයේ වැදගත් අංගයකි. එබැවින්, මෙම ස්ථානයේ ඇති අවදානම අවම කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ.

5. ව්‍යාපෘතිය යටතේ අපේක්ෂා කරන කාර්යයන් පිළිබඳ විස්තරය

උඩරට දුම්රිය මාර්ගය නිතර ගල් පෙරළීම් සහ බෑවුම් බිඳවැටීම් වලට ගොදුරු වේ. දිට්වා සුළි කුණාටුව අතරතුර, ස්ථාන කිහිපයක බොහෝ බිඳවැටීම් සිදු වූ අතර එමඟින් ජීවිත හානිද වාර්තා විය . එය මහජන සේවාවන්, ගලවා ගැනීමේ සහ සහන මෙහෙයුම් සඳහා ද ජාතික ආර්ථිකයටද දැඩි ලෙස බලපෑවේය. කොටගල සිට තලවකැලේ දක්වා කොටස තුළ නැවත සිදුවිය හැකි බාධා අවම කිරීම සහ ආරක්ෂිත ප්‍රවාහනය සහතික කිරීම සඳහා බෑවුම් ස්ථායිකරණ විසඳුම් ක්‍රියාත්මක කිරීම ව්‍යාපෘතියේ අරමුණයි.

බෑවුම් බිඳවැටීම් සහ නායයෑම් සඳහා මෙම ස්ථානයේ ඉහළ හැකියාවක් ඇත. තවදුරටත් සිදුවිය නායයෑම් වැළැක්වීම සහතික කිරීම යෝජිත ව්‍යාපෘතියේ අරමුණයි. එබැවින්, ශක්තිමත් කිරීමේ බැම්ම- RCL (ශක්තිමත් කරන ලද කොන්ක්‍රීට් එසවීම/කැන්ටිලිවර්) බිත්ති, මතුපිට සහ භූගත ජලාපවහනය වැඩිදියුණු කිරීම, බාහිර/අභ්‍යන්තර බෑවුම් නිවැරදි කිරීමේ පියවර (රඳවා තබා ගැනීමේ බිත්ති / ගේබියන් බිත්ති) වැනි වැළැක්වීමේ පියවර භාවිතා කරනු ඇත.

6. ව්‍යාපෘති ක්‍රියාවන් මගින් බලපෑමට ලක්විය හැකි සංවේදී ඒකක පිළිබඳ විශේෂ සඳහනක් සහිත අවට පරිසරය පිළිබඳ කෙටි විස්තරයක්

ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී අවදානමට ලක්ව ඇති ඒකක සහ සේවාවන් නම්;

i. A7 මාර්ගය (අවිස්සාවේල්ල-නුවරඑළිය අධිවේගී මාර්ගය)
ii. ප්‍රජා ජල සැපයුම් මාර්ග
iii. ප්‍රදේශයේ වත්මන් සේවා, ආර්ථික සහ සංචාරක කටයුතු
iv. පැරණි රෝහල් ගොඩනැගිල්ලේ දැනට රැඳී සිටින පදිංචිකරුවන්
v. ක්‍රේගිලියා වතුයායේ වැවිලි සහ අනෙකුත් ක්‍රියාකාරකම්

(යොමුව. රූපය 5: ව්‍යාපෘති ක්‍රියාමාර්ගවලින් බලපෑමට ලක්විය හැකි ඒකක, සේවාවන් සහ අවධානම අවම කිරීමේ ස්ථානයේ හානියට පත් අංග)

රූපය 5a: බෑවුමේ බිඳවැටීම සහ හානි වූ දුම්රිය මාර්ගයේ ඉරිතැලීම පිළිබඳ දර්ශනයක්	*රූපය 5b: කොටගල සිට තලවකැලේ දක්වා දුම්රිය මාර්ගය හරහා විදුලි රැහැන*
රූපය 5c: කොටගල දුම්රිය ස්ථානය	*රූපය 5d: වර්ෂා කාලයේදී පමණක් ඇතිවන ජල ප්‍රවාහය සහ ප්‍රජා ජල සැපයුම් මාර්ග*

රූපය 5g: ක්‍රේගිලියා වතුයායේ පහළ බෑවුමේ ඇති ප්‍රධාන මාර්ගය සහ නාම පුවරුව

රූපය 5h: පහළ බෑවුමේ රෝහලේ පුරාණ වාට්ටු ගොඩනැගිල්ල

රූපය 5i: ඉහල බෑවුමේ ඇති බෝක්කු, ප්‍රදේශයේ වෘක්ෂලතා සහ ප්‍රජා ජල සැපයුම් මාර්ග

රූපය 5j: බෑවුමේ ඉහළ කොටසේ ක්‍රේගිලියා වතුයාය

රූපය 5: ව්‍යාපෘති ක්‍රියාමාර්ගවලින් බලපෑමට ලක්විය හැකි ඒකක, සේවාවන් සහ අවධානම අවම කිරීමේ ස්ථානයේ හානියට පත් අංග

7. ව්‍යාපෘති ප්‍රදේශය හා සම්බන්ධ සමාජ, පාරිසරික බලපෑම් හා අවදානම් හඳුනා ගැනීම

7.1 හිතකර බලපෑම්

- කොටගල සහ තලවකැලේ දුම්රිය ස්ථානය අතර අස්ථායී භූමි කොටසේ නායයෑම් අවදානම පිළිගත හැකි මට්ටමකට අවම කිරීම මෙම ව්‍යාපෘතියේ අරමුණයි. මෙම ස්ථානය ශ්‍රී ලංකාව පුරා ප්‍රධාන ගමනාන්ත සම්බන්ධ කරන අත්‍යවශ්‍ය ප්‍රවාහන මාර්ගයක් වන උඩරට දුම්රිය මාර්ගය ඔස්සේ පිහිටා ඇත. මෙම මාර්ගය අගනුවර වන කොළඹ සහ බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කය අතර මූලික දුම්රිය මාර්ගය ලෙස පවතින අතර එය ගම්පහ, කෑගල්ල, මහනුවර සහ නුවරඑළිය හරහා ගමන් කරන අතර දෛනික ගමනාගමනය, සංචාරක ව්‍යාපාරය සහ ප්‍රාදේශීය ලෙස සිදුවන ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් සඳහා සහාය වීමේදී තීරණාත්මක කාර්යභාරයක් ඉටු කරයි.

- උඩරට දුම්රිය මාර්ගය ශ්‍රී ලංකාවේ බදුල්ල දිස්ත්‍රික්කය වෙත දුම්රිය සම්බන්ධතාවය ඇති කර ඇත. කොටගල, හැටන් සහ තලවකැලේ දුම්රිය ස්ථාන, ඩෙවොන් ඇල්ල, ශාන්ත ක්ලෙයාර් දිය ඇල්ල සහ ඒහා බැඳුණු මනරම් දර්ශන සමුදායක් වෙත ළඟා වීමට දායකත්වය සයනු ලැබේ. ශ්‍රී ලංකාවේ දෙවන දිගම දුම්රිය උමග වන සිංහ මලයි උමග හැටන් සහ කොටගල අතර පිහිටා ඇත. මීටර් 18.3 ක් දිග වානේ දුම්රිය පාලම (හැටන් සහ කොටගල අතර පිහිටා ඇත), 19 වන සියවසේ ශෛලමය පල්ලියක් වන ශාන්ත මාගුට් පල්ලිය, හින්දු කෝවිලක් වන ශ්‍රී මුතු විනයාගර් කෝවිල වැනි ප්‍රධාන ආකර්ෂණීය ස්ථාන වෙත පිවිසුමක් ලෙස මෙම දුම්රිය ස්ථාන ක්‍රියා කරනු ලැබේ.

- කොළඹ සහ මහනුවර වැනි නගරවල සිට ගමන් කරන ශ්‍රී පාද බැතිමතුන් සඳහා ආසන්නතම ප්‍රධාන දුම්රිය ප්‍රවේශ ස්ථානය ලෙස හැටන් දුම්රිය ස්ථානය ක්‍රියා කරයි.

- මෙම දුම්රිය මාර්ගය දේශීය ගමනාගමනය සහ සංචාරක ව්‍යාපාරය යන දෙකටම සහාය වන අතර, කලාපීය ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් ඉහළ නංවයි. යෝජිත නායයෑම් අවදානම් අවම කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය මගින්, වසර පුරා දුම්රිය මෙහෙයුම් සහතික කිරීම සහ මගී ආරක්ෂාව වැඩි දියුණු කිරීම මගින් සේවා විශ්වසනීයත්වය වැඩි දියුණු කරනු ඇත. සංචාරක ක්‍රියාකාරකම්, ශ්‍රී පාද වන්දනා ක්‍රියාකාරකම් සහ ප්‍රදේශයේ ජනතාවගේ අනෙකුත් ජීවන ක්‍රියාකාරකම් මෙම අවධානම අවම කිරීමෙන් සැලකිය යුතු ලෙස ප්‍රතිලාභ ලබනු ඇත.

7.2 සෘණාත්මක බලපෑම්

අවධානම අවම කිරීමේ කටයුතු දැනටමත් අස්ථාවර වූ භූමි ප්‍රදේශයකට සීමා වේ. එබැවින්, සෘණාත්මක බලපෑම් බොහෝ දුරට ස්ථානීය වන අතර ඉදිකිරීම් කාලයට ද සීමා වේ.

වගුව 1: සෘණාත්මක බලපෑම් සහ ඒවායේ වැදගත්කමේ මට්ටම

ඉදිකිරීම් කාලය තුළ විය හැකි බලපෑම් නිර්ණායක	**බලපෑම් මට්ටම**
7.2.1 ජල විද්‍යාත්මක බලපෑම්	
7.2.1.1 **ප්‍රදේශයේ ජලාපවහන රටාව කෙරෙහි බලපෑම** මෙම ස්ථානයේ අවධානම අවම කිරීමේ කටයුතු බොහෝ දුරට දුම්රිය මාර්ග සහ දුම්රිය මාර්ගයට අයත් භූමි ප්‍රදේශය කෙරෙහි අවධානය යොමු කරනු ඇත. ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමත් සමඟ ප්‍රදේශයේ පවතින මතුපිට සහ උප-මතුපිට ජලාපවහන රටාවන්ට බාධා ඇති කිරීමට අපේක්ෂා කෙරේ. බොහෝ සැලසුම් මතුපිට සහ උප-මතුපිට ජලාපවහන කළමනාකරණය සලකා බලයි. එයට මතුපිට සහ උප-මතුපිට යන දෙකෙහිම ජලය පිටතට ලබා ගැනීම ඇතුළත් වේ. එබැවින්, වැසි සමයේදී අධික ජල ප්‍රවාහයක් ජනනය වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. පවතින කානු යටවීම අපේක්ෂා කළ හැකිය. අස්ථායී බෑවුම හරහා ජලය වැඩි වීම අස්ථායී කොටසේ බෑවුම් අසාර්ථක වීමේ අවදානම තීව්‍ර කළ හැකිය. කෙසේ වෙතත්, වැසි සමයේදී ඇළේ ගලා යන ජල ප්‍රමාණය ඉහළ වනු ඇත. මතුපිට ගලායාම ඇළ දොළවලට හෝ බෝක්කු හරහා සෘජුවම ගෙන ගියහොත්, ඇළ පතුලේ සහ ඉවුරු ඛාදනයට සහ බෝක්කුවල ඛාදනයට මෙය හේතු විය හැක. මෙය ඉතා සැලකිය යුතු බලපෑමක් ලෙස සැලකේ.	**අතිශයින් වැදගත්**
7.2.1.2 **ජල දූෂණය සම්බන්ධයෙන් ඇති බලපෑම** බෑවුම් කැණීමේදී සුන්බුන් ඉවත් කිරීමෙන් මඩ සහ පාෂාණ කොටස් සහිත ජලය ගලා යාමක් සිදුවිය හැකි අතර, එම දූෂිත ජලාපවහනය මගින් ජලය දූෂණය වීමට ඉඩ ඇත. තෙල් වර්.ග සහ යන්ත්‍ර සූත්‍රවලින් බැහැර කරනු ලබන අනෙකුත් හානිකර ද්‍රව්‍ය/ අපවිත්‍ර ද්‍රව්‍ය අනිසි ලෙස බැහැර කිරීම, තාවකාලික ගබඩා ටැංකිවලින් කාන්දු වීම, ඝණ අපද්‍රව්‍ය සහ අපජලය බැහැර කිරීම/ගොඩ දැමීම ජලයේ ගුණාත්මක භාවයට අහිතකර බලපෑම් ඇති කළ හැකිය. කෙසේ වෙතත්, වැසි සමයේදී, නාය යාමට ලක් වූ බෑවුම හරහා ගලා යන වැසි ජලයට ඉදිකිරීම් වලදී ජනනය වන අවසාදිත, තෙල් සහ අනෙකුත් දූෂක මගින් ජලය අපවිත්‍ර විය හැකිය.	**අතිශයින් වැදගත්**
7.2.1.3 **ඛාදන බලපෑම් සහ ඇළ දොළ/ජලාශ පතුල් වෙනස්වීම්** ව්‍යාපෘති ක්‍රියාකාරකම්, ඉදිකිරීම් අදියරේදී මතුපිට ඛාදනය සඳහා බෑවුම විවෘත කරනු ඇත. ප්‍රදේශයේ පවතින මතුපිට සහ උප-මතුපිට ජලාපවහන රටාව හෝ විනාශ වූ කාණු වලට ඉදිකිරීම් අදියරේදී බාධා ඇති වේ. එබැවින්, ඛාදන බලපෑම් සැලකිය යුතු ය.	**අතිශයින් වැදගත්**
7.2.1.4 **විවෘත මළපහ කිරීම සහ ජලයෙන් බෝවන ආසාදන** දුම්රිය මාර්ගය වටා හුදකලා වූ සහ ශාක වලින් වැසී ඇති ප්‍රදේශයක් හේතුවෙන් විවෘත මළපහ කිරීමේ හැකියාව ඉහළ විය හැකිය. කොන්ත්‍රාත්කරුගේ ශ්‍රම බලකායේ විවෘත මළපහ කිරීම හේතුවෙන් ඉදිකිරීම් අතරතුර ඇළ දොළවලට මළපහ දූෂණය වීම අපේක්ෂා කෙරේ.	**වැදගත්**

7.2.1.5 **පහළ ජල භාවිතයන් කෙරෙහි බලපෑම්** දුම්රිය මාර්ගයට යාබදව දැනටමත් හානි වී ඇති බැවුමක ඉදිකිරීම් කටයුතු සිදුවනු ඇත. පාදමේ බෝක්කුව හරහා ගලා යන ජලය , අවට පදිංචිකරුවන් විසින් ගෘහස්ත අරමුණු සඳහා භාවිතා නොකෙරේ. කෙසේ වෙතත්, බෝක්කු හරහා මතුපිට අපද්‍රව්‍ය සෘජුවම ජල ධාරාවන්ට මිශ්‍ර වීමට ඉඩ ඇත. මන්ද එය පහළ ජල භාවිතයට බලපෑමක් ඇති කරනු ඇත.	**වැදගත්**
7.2.1.6 **භූගත ජල මට්ටමට හා භූගත ජලයේ ගුණාත්මකභාවයට විය හැකි** ඉදිකිරීම් ද්‍රව්‍ය වන සිමෙන්ති සහ ග්‍රවුට් වැනි ද්‍රව්‍ය භූගත ජලයට එකතුවීම නිසා ජලයේ ගුණාත්මක භාවය තාවකාලිකව පහත වැටෙන අතර අහිතකර ද්‍රව්‍ය එකතුවීමක්ද සිදුවේ. ඉදිකිරීම් සිදුකරන කාලය තුල රසායනික ද්‍රව්‍ය නිසා ඇතිවන අනතුරුදායක අපද්‍රව්‍ය, ඉදිකිරීම් වලින් පිටවන අපජලය සහ වැසිකිලි පද්ධති වලින් පිටවන අපද්‍රව්‍ය නිසා භූගත ජලයේ පිරිසිදු බව නැතිවී යයි. මෙමගින් ස්වභාවික ඇළ මාර්.ගයේ ජලය භාවිතා කරන ජනතාවට බලපෑම් ඇති කරනු ලබයි. තවද එම ප්‍රදේශයේ භූගත ජල මූලාශ්‍ර නොමැති බැවින් බෑවුම් ප්‍රදේශයේ සිදු කරනු ලබන අවම කිරීමේ ක්‍රියාකාරකම් හේතුවෙන් භූගත ජලයේ ගුණාත්මක භාවය හෝ ජල මට්ටම පහත වැටීමේ බලපෑම් සැලකිය යුතු නොවේ,	**වැදගත්**
7.2.1.7 **ජලය හෝ තෙත් බිම් මත බලපෑම්** යන්ත්‍රෝපකරණ වලින් පිටවන තෙල් සහ අනෙකුත් හානිකර ද්‍රව්‍ය/දූෂක නිසි ලෙස බැහැර නොකිරීම, තාවකාලික ගබඩා ටැංකි වලින් සිදුවන කාන්දුවීම්, කම්කරු කඳවුරු වලින් ඝන අපද්‍රව්‍ය හා අපජලය බැහැර කිරීම නිසා ජලයේ ගුණාත්මක භාවයට අහිතකර බලපෑම් ඇතිවිය හැකි.	**වැදගත්**
7.2.2 පාරිසරික බලපෑම්	
7.2.2.1 **ශබ්දය හා කම්පන මගින් ඇති විය හැකි බලපෑම්** ඉදිකිරීම් උපකරණ වලින් ශබ්දය සහ කම්පනය අපේක්ෂා කෙරේ. ඉදිකිරීම් සිදු කරන විට ශබ්දය සහ කම්පන බලපෑම් ඉතා වැදගත් වේ. දුම්රිය කටයුතු තාවකාලිකව නතර කර ඇතත්, පැරණි රෝහල් ගොඩනැගිලිවල දැනට රැඳී සිටින පුද්ගලයින් ස්වල්ප දෙනෙක් සැලකිය යුතු ලෙස බලපානු ඇත. යන්ත්‍රෝපකරණ සහ වාහන දිවා කාලයේ ක්‍රියාත්මක වීම ක්‍රේගිලියා වතුයායේ තේ දළු නෙළන කම්කරුවන්ට බාධාවක් විය හැකිය.	**අතිශයින් වැදගත්**
7.2.2.2 **වායු දූෂණය හේතුවෙන් සිදුවන බලපෑම** වායු දූෂණයට දායක වන ඉදිකිරීම් ක්‍රියාකාරකම් අතරට ඉඩම් පිරිසිදු කිරීම, ඩීසල් එන්ජින් ක්‍රියාත්මක කිරීම, කඩා ඉවත් කිරීම, පුළුස්සා දැමීම සහ ඉදිකිරීම් ද්‍රව්‍ය හා අපද්‍රව්‍ය ගබඩා කිරීම, ප්‍රවාහනය සහ බැහැර කිරීම ඇතුළත් වේ. ඉදිකිරීම් අතරතුර, සාමාන්‍යයෙන් කොන්ක්‍රීට්, සිමෙන්ති, දැව, ගල් සහ සිලිකා වලින් ඉහළ දූවිලි මට්ටම් ජනනය වේ. ඉදිකිරීම් අදියරේදී ජනනය වන දූවිලි වතු සේවකයින්, රෝහල් කාර්ය මණ්ඩලය සහ දුම්රිය සේවකයින්ට බලපානු ඇත. මෙම ක්‍රියාකාරකම් හේතුවෙන් ඇතිවන වායු දූෂණය, විශේෂයෙන් වියළි කාලවලදී මාර්ග මගීන්ට මෙන්ම අවට නිවාසවලටද බලපානු ඇත.	**අතිශයින් වැදගත්**
7.2.2.3 **ඝන අපද්‍රවය බැහැර කිරීමේදී ඇතිවන ගැටළු** ඝන අපද්‍රව්‍ය අවිධිමත් ලෙස බැහැර කිරීම; ව්‍යාපෘති ස්ථානය අවට ජනනය අපද්‍රව්‍ය, ආහාර අපද්‍රව්‍ය, ඉදිකිරීම් අපද්‍රව්‍ය වැනි විවිධ වර්ගවල අපද්‍රව්‍ය ගබඩා කිරීමට හෝ බැහැර කිරීමට කටයුතු කල හැකි අතර එම පරිශ්‍රයේ සහ අවට ඝන අපද්‍රව්‍ය ගබඩා කිරීම සහ බැහැර කිරීම මගින් අවට පදිංචිකරුවන්, මගී ජනතාව, පදිකයින් සහ සංචාරකයින් සඳහා අපහසුතා ඇති කරයි. ඝන අපද්‍රවය මගින් ජලාපවහන මාර්.ග අවහිර විය හැකි අතර එවිට ජලයෙන් බෝවන රෝග පතුරුවන ස්ථානයක් බවට පත් විය හැකිය. අපද්‍රව්‍ය මගින් පස දූෂණය විය හැකි අතර ඉදිකිරීම් කාලය තුළ නිසි අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීමේ යාන්ත්‍රණයක් ක්‍රියාත්මක නොවන්නේ නම් විවිධ පාරිසරික බලපෑම් ඇති විය හැකිය.	වැදගත්
7.2.2.4 **පුපුරණ ද්‍රව්‍ය සහ වෙනත් අනතුරුදායක ද්‍රව්‍ය භාවිතය** අවධානම අවම කිරීමේ ස්ථානයට යාබදව විශාල, විපරීත පාෂාණ නොමැති බැවින් පාෂාණ පිපිරවීම අවශ්‍ය නොවේ.	නොවැදගත්
7.2.3 ජීව විද්‍යාත්මක /පරිසර විද්‍යාත්මක බලපෑම	

7.2.3.1 **සැලකිය යුතු වනජීවී වාසස්ථානවල බලපෑම්** ව්‍යාපෘති බලපෑම් ප්‍රදේශය තුළ වන රක්ෂිතයක් නොමැත. එබැවින්, ඉහළ ශබ්ද උත්පාදන ක්‍රියාකාරකම් වැනි ඉදිකිරීම් කටයුතු හේතුවෙන් වැදගත් වනජීවී වාසස්ථානවලට බලපෑමක් සිදු නොවිය හැකිය.	නොවැදගත්
7.2.3.2 **සත්ත්ව හා ශාක විශේෂ කෙරෙහි බලපෑම්** මෙම ප්‍රදේශයේ දක්නට ලැබෙන ගස් බොහොමයක් ආවේණික නොවන අතර, තර්ජනයට ලක්ව ඇති අතර IUCN රතු ලැයිස්තුවේ හඳුනාගෙන ඇති ඒවා නොවේ. එබැවින් වැදගත් සත්ත්ව හා ශාක විශේෂවලට බලපෑමක් සිදු නොවිය හැකිය.	නොවැදගත්
7.2.4 සාමාජීය හා ආර්ථික බලපෑම්	
7.2.4.1 **ප්‍රදේශය තුළ කෘෂිකර්මාන්තයට සිදුවන බලපෑම් සඳහා වහාම පිළියම් යෙදිය යුතුය.** තේ වගාව හෝ පිළියම් යෙදිය යුතු ප්‍රදේශය යාබදව ඇත. තේ වගාව, තේ දළු නෙලීමේ කටයුතු අවම කිරීමේ ක්‍රියාකාරකම් හේතුවෙන් තාවකාලිකව බලපෑම් ඇති විය හැකිය..	වැදගත්
7.2.4.2 **කම්පන නිසා ගොඩනැගිලි වලට විය හැකි බලපෑම** දුම්රිය මාර්ගයෙන් පහළ බෑවුමේ පුරාන වාට්ටු ගොඩනැගිල්ලක් එම ස්ථානයට යාබදව පිහිටා ඇති අතර, නායයාම් ප්‍රතිඵලයක් ලෙස එයට සැලකිය යුතු බලපෑමක් ඇති වී තිබේ.	වැදගත්
7.2.4.3 **භූමියට සහ අනාගත සංවර්.ධන කටයුතුවලට ප්‍රවේශය අහිමි වීම** අවධානම අවම කිරීමේ කටයුතු දුම්රිය මාර්ග රක්ෂිත ප්‍රදේශය තුල සහ තේ වගා කරන භූමි තුල සිදු වේ. එබැවින් ඉඩම් හිමියන්ට ඉඩමට ප්‍රවේශය අහිමි වීම හෝ වටිනා භාවිතයන් අහිමි වීම පිළිබඳව සැලකිය යුතු බලපෑමක් ඇති කරනු ඇත.	වැදගත්
7.2.4.4 **ජීවනෝපාය/ව්‍යාපාර සහ ආදායම් උපයන ක්‍රියාකාරකම් කෙරෙහි බලපෑම්** ඉදිකිරීම් අදියරේදී ඉහළ බෑවුම් ප්‍රදේශයේ තේ වගාවට බාධා ඇති වේ. එබැවින් වතු සමාගමේ ආදායමට ඇති බලපෑම තාවකාලිකව බලපානු ඇත.	නොවැදගත්
7.2.4.5 සේවා සැපයීම කෙරෙහි ඇති වන බලපෑම (ජල සැපයුම, අපජලය, විදුලිය) අස්ථායී බෑවුමේ සිට ඉහළ දුම්රිය මාර්ගය හරහා විදුලි රැහැනක් ගමන් කරන අතර, ඉදිකිරීම් අතරතුර තවදුරටත් බෑවුම් චලනය සිදුවුවහොත් එය අවදානමට ලක් විය හැකිය. මෙම මාර්ගවලට සිදුවන ඕනෑම හානියක් හෝ බාධාවක් අසල නිවාසවලට සහ දුම්රිය මෙහෙයුම්වලට විදුලි සැපයුමට බලපෑ හැකිය. ඉදිකිරීම් කටයුතු හේතුවෙන් අසල ඇති බෝක්කු හරහා දිවෙන ප්‍රජා ජල සැපයුම් මාර්ගවලටද බලපෑම් එල්ල වන අතර ප්‍රජාවට ජල සැපයුමට ද බලපෑම් එල්ල වනු ඇත.	අතිශයින් වැදගත්
7.2.4.6 **පහසුකම් හා ආරක්ෂාව අහිමි වීමෙන් ඇතිවන බලපෑම** ඉදිකිරීම් අදියරේදී, කොටගල සිට තලවාකැලේ දක්වා දුම්රිය මාර්ග නිතර චලනය වන යන්ත්‍රෝපකරණ, ලෝඩර්, ට්‍රක් රථ ආදියෙන් අවහිර වනු ඇත. දුම්රිය මාර්ගය දැනටමත් විනාශ වී ඇති අතර දැනට සියලුම දුම්රිය ප්‍රවාහන මෙහෙයුම් නවතා දමා ඇති බැවින් දෙපාර්තමේන්තුවට සහ මගීන්ට ඇති බලපෑම සැලකිය යුතු නොවේ.	නොවැදගත්
7.2.4.7 **කඳවුරු සහ ව්‍යාපෘති භූමිය ස්ථානගත කිරීමේ අවශ්‍යතා** කඳවුරු භූමිය ප්‍රජාව වාසය කරන ස්ථානයට ආසන්නව පිහිටවනු ලබන බැවින් නිසි කඳවුරු කළමනාකරණයක් නොමැති නම්, එය කම්කරු ගැටලු , ප්‍රජාව සමඟ සමාජ ගැටලු, ප්‍රජාව සමඟ පොදු සම්පත් සඳහා ගැටුම්, අපහසුතා, සහ අපද්‍රව්‍ය කළමනාකරණය වැනි ගැටලු රැසක් ඇති කිරීමට හේතු විය හැකිය. තාවකාලික කඳවුරු ඉදිකිරීම් ස්ථානයට ආසන්නයේ පිහිටුවන්නේ නම්, ඝන අපද්‍රව්‍ය සහ මලාපවහන කළමනාකරණය ගැටලුවක් වනු ඇත.	වැදගත්
7.2.4.8 **කාර්යය මණ්ඩලය සහ ව්‍යාපෘති භූමිය අවට ජීවත් වන පුද්ගලයින් අතර සබඳතා සහ ආරවුල් ඇතිවීමේ හැකියාව** මෙම ස්ථානයේ ඉදිකිරීම් සේවකයින් විවිධ සමාජ පසුබිම්වලින් සහ බොහෝ විට දරිද්‍රතාවයෙන් පෙළෙන විවිධ භූගෝලීය ප්‍රදේශවලින් පැමිණෙනු ඇත. සාමාන්‍යයෙන්, ඔවුන් දුර්වල අධ්‍යාපනික සහ සමාජීය පසුබිමක් ඇති අය වෙති. එවැනි ප්‍රජාවන්ට අසල්වැසි ප්‍රජාවට ආතතියක් ඇති කරන පුළුල් පරාසයක සමාජ ගැටළු තිබිය හැකිය. එවැනි ගැටළු වලට සම්බන්ධ වන කම්කරුවන් දුර්ලභ වුවද, විය හැකි අවස්ථාවන් කිහිපයක් පවා නොසලකා හැරිය නොහැක.	**අතිශයින් වැදගත්**

7.2.4.9 **ඉදිකිරීම් කටයුතු වලදී සේවකයන්ගේ ආරක්ෂාව** කම්කරුවන් අස්ථායි බෑවුමෙන් වැටීමේ අවදානමට නිරාවරණය විය හැකි අතර පාෂණ පතනය වීම සිදු වුවහොත් මාරාන්තික තුවාල පවා සිදුවිය හැකිය. වැසි සමයේදී පාෂාණ පතනය වීමේ අවදානම ඉහළ වේ. එබැවින් මෙමගින් සිදුවන අවදානම ඉතා වැදගත් වේ. වාහන හා ඉදිකිරීම් යන්ත්‍රෝපකරණ වලින් අනතුරු විය හැකි අවදානම මෙම ස්ථානයේදී අතිශයින් වැදගත් වේ. කොන්ත්‍රාත්කරු විසින් ඉදිකිරීම් කටයුතු සඳහා බාල වයස් කම්කරුවන් (ළමයින්) වැඩ කිරීම සඳහා යෙදවිය හැකි අතර එමගින් බරපතල අනතුරු හා තුවාල සිදුවිය හැක.	අතිශයින් වැදගත්
7.2.4.10 **ඉදිකිරීම් කටයුතු මගින් මහජනතාවට ඇතිවන ආරක්ෂාව: මගීන් සඳහා පවතින ඉහළ අවදානම** මෙම ස්ථානය ප්‍රධාන මාර්ගයක් සහිත භූමි කොටසක පිහිටා ඇති බැවින්, මගීන්ගේ ආරක්ෂාව සහතික කිරීම ඉතා වැදගත් වනු ඇත. කැණීම් යන්ත්‍ර, රෝලර්, ජල ඩවුසර්, ට්‍රක් රථ සහ ද්‍රව්‍ය හා ජලය රැගෙන යන ලොරි වැනි බර යන්ත්‍රෝපකරණ තිබීම අනතුරු අවදානම වැඩි කළ හැකිය.	අතිශයින් වැදගත්
7.2.4.11 **ප්‍රවාහන යටිතල පහසුකම් කෙරෙහි ඇතිවන බලපෑම් (විශේෂයෙන් මාර්ග හෝ දුම්රිය ප්‍රවේශය තාවකාලිකව අහිමි වීම, මාර්ග තදබදය මගින් ඇතිවන අවදානම)** දුම්රිය ධාවනය තාවකාලිකව නතර කර ඇති බැවින්, මෙම බලපෑම අවම වේ.	**නොවැදගත්**
7.2.4.15 **වැඩ බිම තුළට මිනිසුන් ඇතුළු වීම නිසා ඇතිවන අවදානම** අස්ථායී බෑවුම් ප්‍රදේශයට ප්‍රවේශ වීමට භාවිතා කරන ප්‍රදේශයේ කැණීම් යන්ත්‍ර, ලෝඩර්, ට්‍රක් රථ ආදිය භාවිතා කරනු ලබන අතර මගීන්ට සහ අසල්වැසි ප්‍රජාවට වෙනත් අරමුණු සඳහා වැඩ බිම තුළට ඇතුළු වීමට විශේෂ අවශ්‍යතාවයක් නොමැත. තවද ඉදිකිරීම් සඳහා ලෝහ, වානේ වැනි ද්‍රව්‍ය භාවිතා කළ හැකි අතර ඒවා නුසුදුසු ලෙස ගබඩා කිරීම සහ හැසිරවීම යටතේ හානිකර විය හැකිය. කෙසේ වෙතත්, සාමාන්‍ය පුද්ගලයින්ට අනවසරයෙන් ඇතුළුවීම හිතාමතා හෝ නොදැනුවත්ව සිදුවිය හැකි අතර මෙහෙයුම් යන්ත්‍රෝපකරණ, වාහන, විදුලිය සහ ඒවා පුපුරන ද්‍රව්‍ය නිසා අවදානමට ලක්විය හැකිය.	**අතිශයින් වැදගත්**

8. ස්ථානයට විශේෂිත වූ අවදානම් විශ්ලේෂණය

වගුව 2: ස්ථානයට විශේෂිත වූ අවදානම් විශ්ලේෂණය

අවදානම	බලපෑමට ලක් වූ කණ්ඩායම	අවදානම් මට්ටම
1. සීමිත ඉඩකඩක වැඩ කරන විට අනතුරු වලට මුහුණ දීම	කම්කරුවන්	ඉතා ඉහළ
2. ද්‍රව්‍ය හා යන්ත්‍රෝපකරණ ප්‍රවාහනය	කම්කරුවන්	අවම
3. රාත්‍රී කාලයේ ඉදිකිරීම් අතරතුර මාර්ග අනතුරු වලට මුහුණ දීම	කම්කරුවන්	අවම
4. සීමිත ඉඩකඩ තුළ තබා ඇති ඉදිකිරීම් කටයුතු සහ ද්‍රව්‍ය හේතුවෙන් සිදුවන අනතුරු	කම්කරුවන් / අවට පදිංචි කරුවන්	ඉහළ
5. අස්ථායී ප්‍රදේශයේ ජලයෙන් යටවීම	කම්කරුවන් සහ මාර්ගයේ ගමන්ගන්නන්	ඉතා ඉහළ
6. ඉදිකිරීම් අදියරේදී බඹරුන්ගේ ප්‍රහාර	මාර්ගයේ ගමන්ගන්නන් අවට පදිංචි කරුවන් කම්කරුවන්	ඉහළ
7. පිපිරීම්/පිපිරීම් හේතුවෙන් පාෂාණ අංශු නිසා ඇතිවන තුවාල	කම්කරුවන් අවට පදිංචි කරුවන්	අවම
8. විදුලි රැහැන් වලට යාබදව වැඩ කිරීම	කම්කරුවන්	ඉහළ

9. වැඩබිමේ වැඩ - දුර්වල දෘශ්‍යතාවන් යටතේ (අඳුරේ) වැඩ කිරීම	කම්කරුවන්	ඉහළ
10. හුදකලාව වැඩ කිරීම	කම්කරුවන්	ඉහළ
11. හදිසි ඉවත්වීම්	කම්කරුවන්	ඉහළ
12. ආන්තික කාලගුණික තත්ත්වයන් (සුළඟ, වැසි ආදිය)	කම්කරුවන්	ඉහළ

9. සැලකිය යුතු පාරිසරික හා සමාජ බලපෑම්

ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ ආයතනයේ **(NBRI)** විශේෂ අවධානයක් අවශ්‍ය වන පාරිසරික**,** සමාජීය බලපෑම් හෝ අවදානම් තත්වයන් මෙහිදී සලකා බලනු ලැබේ.

9.1 සෞඛ්‍ය හා ආරක්ෂාව පිළිබධ ගැටළු සඳහා වන ප්‍රමුඛත්වය: කොන්ත්‍රාත්කරුවන් සඳහා වන සම්මත ගිවිසුම් ගත අවශ්‍යතා ඉක්මවා සැලකිය යුතු විශේෂිත සෞඛ්‍ය හා ආරක්ෂාව පිළිබඳ කරුණු

අස්ථායී වී ඇති බෑවුම් ප්‍රදේශයක අවදානම් අවම කිරීමේ ක්‍රියාකාරකම් කිරීමට අපේක්ෂා කරණ බැවින් බෑවුමේ අස්ථායීතාවයේ ක්‍රියාකාරීත්වය නිසා ඉදිකිරීම් ශ්‍රම බලකාය මුහුණ පෑ හැකි අවදානම ඉහළ ය. **ESMF** හීදී එවන් පොදු **E & HS** ගැටළු සාකච්ජා කර ඇත. ඉදිකිරීම් වැඩ බිමෙහි සේවක ආරක්ෂක අවශ්‍යතාවයන් ලංසු පත්‍රිකාවේ **2003** කොටස: වැඩ කරණ තත්වයන් සහ ප්‍රජා සෞඛ්‍යය හා ආරක්ෂාව හි **2003 5:** ආරක්ෂක උපකරණ සහ ඇඳුම් යන යටතේ වඩාත් විස්තර කර ඇත.

9.2 ළමා ශ්‍රමය සහ බලහත්කාරී ලෙස ශ්‍රමය ලබා ගැනීම

වැඩ කරණ තත්ත්වයන් සහ ප්‍රජා සෞඛ්‍ය හා ආරක්ෂාව චක්‍ර ලේඛනයේ **2003.3** වගන්තියට අනුව ළමා ශ්‍රමය සහ බලහත්කාරී ලෙස ශ්‍රමය යොදා ගැනීම සවිස්තරාත්මකව දක්වා ඇත.

10. පාරිසරික හා සාමාජීය කළමනාකරණ සැළැස්ම (ESMP)

7 සහ 8 වැනි කොටස් වලදී හඳුනාගන්නා ලද බලපෑම් සහ අවදානම් විශේෂයෙන් සලකා බලමින් එම බලපෑම් සහ අවදානම් තත්වයන් කළමනාකරණය කිරීමට හෝ අවම කිරීමේ ක්‍රියාමාර්.ග. මෙය ESMP හි ඇති විශේෂිත නිර්දේශ සහ අවශ්‍යතා වල ඇතුළත් වනු ඇත.

10.1 නැවත පදිංචි කිරීමේ ක්‍රියාකාරී සැලැස්ම

මෙම ස්ථානයේ ව්‍යාපෘති පාදක නැවත පදිංචි කිරීමක් නොමැත. බර යන්ත්‍රෝපකරණ ක්‍රියාකාරිත්වය හේතුවෙන් ඇතිවන කම්පන හේතුවෙන් ව්‍යාපෘති ක්‍රියාමාර්ග අතරතුර ව්‍යුහාත්මක හානි මගින් මෙම නිවාසවලට යම් බලපෑම් ඇති විය හැකිය. (ව්‍යාපෘතිය හේතුවෙන් ව්‍යුහයන්ට හානි සිදුවුවහොත් වන්දි ගෙවීමේ යෝජනා ක්‍රමය සකස් කළ යුතුය, (2002.2.17 බලන්න) ESMP සඳහා කොන්ත්‍රාත්තු අවශ්‍යතාවයේ උපයෝගිතා සහ මාර්ග පහසුකම්.

10.2 පදිංචි ජනතාව ඉවත් කිරීම

මෙම ස්ථානය සඳහා ව්‍යාපෘති පදනම් වූ නැවත පදිංචි කිරීමක් නොමැත.

10.3 හානියට පත් ව්‍යුහයන් ඉවත් කිරීමේ ක්‍රියා පටිපාටිය, යටිතල පහසුකම් (හිමිකරුවන්ගේ ලිඛිත එකඟතාවය)

දිට්වා කුණාටුවෙන් ඇති වූ නායයෑමෙන් පසු, දුම්රිය යටිතල පහසුකම් සහ ඒ ආශ්‍රිත පහසුකම් වලට සැලකිය යුතු හානියක් සිදු වී ඇති අතර, ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය සේවය, ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය, පෞද්ගලික ඉඩම් හිමියන් සහ අදාළ පළාත් සහ පළාත් පාලන ආයතන ඇතුළු අදාළ සියලුම පාර්ශ්වකරුවන් සම්බන්ධීකරණයෙන් විධිමත් ක්‍රියා පටිපාටියක් ආරම්භ කර පවත්වනු ලැබේ. අදාළ නීතිමය සහ නියාමන රාමුවලට අනුකූලව බලපෑමට ලක් වූ දුම්රිය මාර්ගය ඔස්සේ හානියට පත් ව්‍යුහයන්, පහසුකම් සහ යටිතල පහසුකම් ක්‍රමානුකූලව ඉවත් කිරීමේ අරමුණින් මෙය සිදු කෙරේ.

10.4 ව්‍යාපෘතීය ක්‍රියාමාර්ග හේතුවෙන් දේපල/භාවිතයන් අහිමිවීම සඳහා වන්දි ගෙවීම

ව්‍යාපෘති ක්‍රියාමාර්ග හේතුවෙන් දේපළ/භාවිතයන් අහිමි වීම සඳහා වන්දි ගෙවීමේ අවශ්‍යතාවයක් නොමැත.

10.5 පහත සඳහන් ක්ෂේත්‍ර සඳහා අවශ්‍ය මහජනතාව දැනුවත් කිරීම සහ අධ්‍යාපනය ලබා දීම

දුම්රිය පරිශ්‍රය තුළ පිහිටා ඇති අස්ථායී ඉඩම් කොටස හේතුවෙන් ඇති වන අවදානම් පිළිබඳව අවට ජනතාව දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන්, විශේෂයෙන් වතු කම්කරුවන් සහ අවට නිවැසියන්.

10.6 සැළසුම් මත පදනම් වූ පාරිසරික සමාජ කළමනාකරණ ක්‍රමවේදයන් සලකා බැලීම

මෙම ස්ථානය ග්‍රාමීය සෞන්දර්යාත්මකව සුන්දර, පාරිසරික වශයෙන් සංවේදී ස්වභාවික පරිසරයක පිහිටා ඇත. එබැවින්, පාරිසරික හා සමාජීය වශයෙන් වැදගත් නිර්මාණ සලකා බැලීම් පහත පරිදි නිර්දේශ කෙරේ. වගුව 3 බලන්න; සැලසුම් අවධිය පාරිසරික සහ සමාජීය සලකා බැලීම්

වගුව 3: සැළසුම් අදියරේ දී පාරිසරික හා සමාජ තත්ත්ව සලකා බැලීම

සැළසුම් අංගය	මෙම ව්‍යාපෘති ප්‍රදේශය සඳහා සලකා බැලීම වන නිර්දේශිත මට්ටම.
i. **ස්වභාවික සම්පත් කළමනාකරණය සහ සම්පත් ප්‍රශස්ත ලෙස සැළසුම් කරණය** වෘක්ෂලතාදිය විශාල වශයෙන් ඉවත් කිරීම වැලැක්වීම සහ වැඩුණු ශාක විශේෂ අවම වශයෙන් ඉවත් කිරීම සඳහා ව්‍යාපෘති විශේෂිත සැලසුම් සලකා බැලිය යුතුය. වැදගත් ශාක විශේෂ වෘක්ෂලතා ආවරණය සමග බැඳී ඇත්නම් ශාක සංරක්ෂණය සඳහා ප්‍රමාණවත් අවදානයක් යොමු කල යුතුය.	ඉහල
ii. **ව්‍යාපෘති ස්ථානය සැලසුම්** ස්ථාන සැලසුම් කිරීමේදී බෑවුම් බිඳවැටීම් සහ පස් ස්කන්ධ චලනයන් නැවත සක්‍රිය වීම පිළිබඳව ප්‍රවේශම් වීම අවශ්‍ය වේ. එසේම, ස්ථානය දුම්රිය මාර්ගය සහ රක්ෂිත ප්‍රදේශය වටා ඉතා සීමිත ඉඩක පිහිටා ඇත. ඉදිකිරීම් කාලය තුළ පුහුණු ධජ හිමිකරු හෝ SLR ආරක්ෂක නිලධාරියෙකු තබා ගැනීම ඉතා අවශ්‍ය වන අතර කොන්ත්‍රාත්කරුගේ ශ්‍රම බලකාය, දුම්රිය ස්ථානය සහ PMU අතර නිසි සන්නිවේදනයක් ගොඩනගා ගත යුතුය. ආසන්නයේ ඇති SLR ගොඩනැගිලි දුම්රිය දෙපාර්තමේන්තුවේ අවසරය යටතේ කඳවුරු බිම් හෝ ගබඩා නිවාස ලෙස භාවිතා කළ හැකිය.	ඉතා ඉහල
iii. **වාසස්ථාන සම්බන්ධතා සහ සත්ත්ව මංපෙත්** ස්ථිර ඉදිකිරීම් සඳහා, ව්‍යාපෘතියට පිවිසීමට, ගැඹුරු කානු පද්ධති ආදිය සඳහා හෝ විශාල වශයෙන් වනාන්තර කොටස් ඉවත් කිරීමට සිදුවන්නේ නම් සැළසුම් තුළ සත්ව වාසස්ථාන අතර සම්බන්ධතා නොබිඳෙන ලෙස පවත්වා ගැනීමට සත්ව මංපෙත්, වෘක්ෂලතා තීරු ආදිය ඇතුළත් කිරීමට පියවර ගත යුතුය.	අවම
iv. ජල සම්පත සංරක්ෂණය මතුපිට සහ උප මතුපිට යන දෙයාකාරයෙන්ම ජලය ලබා ගැනීම සිදු කරන්නේ නම් සහ එම ලබා ගත් ජලය සාපේක්ෂව ගුණාත්මක තත්ත්වයේ පවතී නම් මෙම ජලය වනසතුන්ට මෙන්ම අසල්වැසි ප්‍රජාවන්ටද දිය නෑමට සහ අනෙකුත් ගෘහාශ්‍රිත අවශ්‍යතා සඳහා ප්‍රවේශ විය හැකි ආකාරයට ලබා දිය හැක.	ඉහල
iv. **ස්වභාව සෞන්දර්යාත්මකව ගැලපෙන සැළසුම් සලකා බැලීම** සෞන්දර්.යාත්මකව සංවේදී පරිසරයන්හි සැලසුම්, දෘශ්‍ය වශයෙන් සිදුවන දූෂණය අවම මට්ටමක තබා ගැනීම සඳහා ස්වභාවික පරිසරය සමඟ මුසු වන ව්‍යුහයන් සලකා බැලිය යුතුය. ප්‍රදේශය සංචාරක ආකර්.ෂණයක් ලෙස සංවර්.ධනය කිරීම සඳහා ඉදිකිරීම් කටයුතුවලදී හරිතකරණය භාවිතා කළ හැකිය. සුදුසු අවධානම අවම කිරීමේ ව්‍යුහයන් සැලසුම් කිරීම සඳහා භූ දර්.ශන ගෘහ නිර්.මාණ ශිල්පියාගේ සේවය වැදගත් විය හැකිය	ඉහල
vii. හරිත පාරිසරික ලක්ෂණ සලකා බැලීම අවධානම අවම කිරීමේ කටයුතු බොහොමයක් පාරිසරික වශයෙන් සංවේදී වාසස්ථානවල සිදු කරනු ලබන බැවින්, සැළසුම්වලදී හැකිතාක් හරිත පාරිසරික සැලසුම් සලකා බැලීම අනුමත කරනු ලැබේ. උදා: බාදනය පාලනය සඳහා දේශීය වෘක්ෂලතා විශේෂ භාවිතා කිරීම, පරිසරයේ විශේෂ විවිධත්වය පවත්වා ගැනීම සඳහා ශාක සංයෝජනය සහ ආක්‍රමණශීලී විශේෂ ඇතුළත් කිරීම වැළැක්වීම යනාදිය.	ඉහල

v. සමාජීය හා සංස්කෘතික ලක්ෂණ සංරක්ෂණය කිරීම... දේශීය සංස්කෘතීන් සහ උරුමයන් ශක්තිමත් වන්නේ ඒවා පවත්වා ගෙන යන ස්වභාවික පරිසරය සමඟ ඇති සමීප සම්බන්ධතා මගිනි. රෝහලට අයත් ඓතිහාසික වශයෙන් වැදගත් වාට්ටු ගොඩනැගිල්ලක් ඇති අතර එය ආසන්න වශයෙන් වසර 176 කට පෙර ඉදිකරන ලද්දකි. වර්තමානයේ එම ගොඩනැගිල්ල විශ්‍රාමික රෝහල් සේවකයෙකු විසින් නිවහනක් ලෙස භාවිතා කරයි. මෙම ව්‍යුහය රෝහලේ යටිතල පහසුකම්වල වැදගත් අංගයක් පමණක් නොව වටිනා උරුම වත්කමක් ද නියෝජනය කරන අතර එමඟින් ප්‍රදේශය නායයෑම් ආශ්‍රිත අවදානම් සඳහා විශේෂයෙන් සංවේදී වේ. එබැවින්, ඓතිහාසික වැදගත්කම, දේශීය සංස්කෘතිය සහ සමාජීය අංශ සැලකිල්ලට ගනිමින්, ව්‍යාපෘති ක්‍රියාමාර්ග අතරතුර ඒවා ශක්තිමත් කිරීමට අවස්ථා ලබා දිය යුතුය.	ඉතා ඉහල
vi. **සේවකයින්/ මගීන් සහ ප්‍රජා ආරක්ෂාව** අනවසර ඇතුළුවීම් සහ නොදැනුවත්කම නිසා භූමිය අවට දරුණු අනතුරු සිදුවිය හැකිය. ඉදිකිරීම් අවධියේදී පස ලිස්සායම් සක්‍රිය වීම සිදුවිය හැකි අතර එය සේවකයින්ට සහ මාර්ගයේ මගීන්ට තර්ජනයක් විය හැකිය. එබැවින්, උස් වූ පස් වැටි, ආරක්ෂිත දැල් වැනි සැලසුම් මත පදනම් වූ ආරක්ෂක මාර්ග සිදුකල යුතුය.	ඉතා ඉහල
vii. **ඛාදනය පාලන ව්‍යුහයන්** වැසි සමයේදී මෙම ජලාපවහන ව්‍යුහ වල ගලායාම සැලකිය යුතු ලෙස ඉහළ යා හැකි අතර මෙය බෑවුම් ඛාදනය වීමට හේතු විය හැක. එබැවින් ස්වභාවික ප්‍රවාහවලට ඇතුළු වන ඛාදන ප්‍රවාහයන් අවම කිරීම සඳහා ප්‍රවාහ වේග අවම කරන උපක්‍රමයන් ප්‍රමාණවත් ලෙස සැලසුම කළ යුතුය. නාය යාම අවම කිරීමේ ස්ථානයට ආසන්නයේ ඇළ දොළ සහ බෝක්කු තිබේ නම් මෙය සැලසුමේ කොටසක් ලෙස ඇතුළත් විය යුතුය.	ඉහල
viii. **නඩත්තු සහ මෙහෙයුම් සැලසුම්** ජලාපවහන කළමනාකරණය සඳහා ගුරුත්ව කාණු වැනි නිෂ්ක්‍රිය ශිල්පීය ක්‍රම, අවධානම අවම කිරීම සඳහා සලකා බැලිය යුතුය. කාණු අවහිර වීම වළක්වා ගැනීම සඳහා නිවැරදි නල විෂ්කම්භය, සිදුරු විෂ්කම්භය සහ ආනතිය සලකා බැලිය යුතුය. කාණු ජලය ස්වාභාවික ගංගා වෙත යොමු කිරීමට අපේක්ෂා කරන්නේ නම්, අඩු නඩත්තු ව්‍යුහයන් සහ ඛාදන බලවේගවලට ඔරොත්තු දෙන සැලසුම්, අවසාදිත උගුල් පද්ධති ඇතුලත් කිරීම වැනි සැලසුම් සලකා බැලිය යුතුය. ව්‍යුහයන් සඳහා භාවිතා කරන ද්‍රව්‍ය ඉහළ කල්පැවැත්මක් සහිත කාලගුණික තත්ත්වයන්ට ඔරොත්තු දෙන පරිදි ප්‍රවේශමෙන් තෝරා ගත යුතුය. වානේ ව්‍යුහයන් භාවිතා කරන්නේ නම්, විඛාදන වැළැක්වීමේ ශිල්පීය ක්‍රම විශේෂයෙන් සලකා බැලිය යුතුය.	ඉහල

10.7 ඉදිකිරීම් අදියර තුළ සිදුවන බලපෑම් අවම කිරීම

10.7.1 ඉදිකිරීම් අදියර තුළ කොන්ත්‍රාත්කරුවන්ගේ පාරිසරික හා සමාජ කළමනාකරණ අනුකූල වීම සඳහා වන ප්‍රමිතීන්

පාරිසරික සහ සමාජීය බලපෑම් අවම කිරීම හා කළමනාකරණය කිරීම සඳහා වන ක්‍රියාමාර්ග සාමාන්‍යයෙන් සියලූ නායයාම් අවම කිරීමේ ස්ථාන සඳහා පොදු වේ. මෙම බලපෑම් බොහෝ දුරට ඉදිකිරීමේ කටයුතු වල ක්‍රියාකාරීත්වයට හේතු වේ. එබැවින් ඉදිකිරීමේදී වන බලපෑම අවම කිරීම කොන්ත්‍රාත්කරුගේ යුතුකමකි. ඉදිකිරීම් අදියරේදී කොන්ත්‍රාත්කරුවන්ගේ ලංසු පත්‍රිකාවේ ඇතුලත් කර ඇති පාරිසරික, සමාජ, සෞඛ්‍ය සහ ආරක්ෂණ (ES & HS) කළමනාකරණයට අනුකූලව කොන්ත්‍රාත්කරුවන්ගේ අවශ්‍යතාව කෙසේ විය යුතුද යන්න පිළිබඳව ජාතික ගොඩනැගිලි පර්.යේෂණය සංවිධානය විසින් නිර්.දේශ කර ඇත. මෙම කොටස සඳහා අදාළ අංශවල ගුණාත්මක බව දැක්වෙන ප්‍රධාන කොටස් පහත දක්වා ඇත (වගුව 4). විස්තර සඳහා, ESMP ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරුවන් සඳහා යොමු කළ යුතුය.

වගුව 4: පාරිසරික හා සමාජ ආරක්ෂණයට අනුකූල වීම සඳහා කොන්ත්‍රාත්කරුගේ අවශ්‍යතාවයන් ES & HS

පාරිසරික සමාජයීය කළමනාකරණ සැළසුමට ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරුවන් දක්වන එකඟතාවය	අයිතමය	ව්‍යාපෘතිය සඳහා අදාලත්වය
2002. පාරිසරික හා සමාජ අධීක්ෂණය		
2002.2 1)	වැඩ බිම තුල ගබඩා කිරීම	අතිශයින්ම අදාල වේ (දුම්රිය මාර්ගය)
2002.2 2)	ශබ්දය සහ කම්පන	අතිශයින්ම අදාල වේ (අවට ප්‍රදේශ වාසීන් , වතු කම්කරුවන්)
2002.2 3)	ගොඩනැගිලි ඉරිතැලීම් සහ හානි සිදුවීම	අදාල නොවේ
2002.2 4)	අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම	අදාල වේ (කම්කරුවන් සහ අවට ප්‍රදේශ වාසීන්)
2002.2 5)	කසල බැහැර කිරීම	අතිශයින්ම අදාල වේ (අවට ප්‍රදේශ වාසීන්)
2002.2 6)	දූවිලි පාලනය	අතිශයින්ම අදාල වේ (අවට ප්‍රදේශ වාසීන් කම්කරුවන්)
2002.2 7)	ගොඩනැගිලි ද්‍රව්‍ය සහ කසල ප්‍රවාහනය	අතිශයින්ම අදාල වේ
2002.2 8)	ජලය	අතිශයින්ම අදාල වේ
2002.2 9)	ශාඛ සහ සතුන්	අදාල වේ
2002.2 10)	භෞතික සහ සංස්කෘතිකමය සම්පත්	අදාල නොවේ
2002.2 11)	පාංශු ඛාධනය	අදාල වේ
2002.2 12)	පස සමග මිශ්‍ර වීම	අදාල වේ
2002.2 13)	පොලොව හැරීම	අදාල වේ
2002.2 14)	ගල් කොරි ක්‍රියාකාරකම්	අදාල නොවේ
2002.2 15)	නඩත්තු වාහන සහ යන්ත්‍රෝපකරණ	අදාල වේ
2002.2 16)	මහජන පීඩා	අතිශයින්ම අදාල වේ (අවට ප්‍රදේශ වාසීන්)
2002.2 17)	උපයෝගීතා සේවා හා පහසුකම්	අතිශයින්ම අදාල වේ
2002.2 18)	දෘෂ්‍ය පරිසරය වැඩිදියුණු කිරීම	අදාල වේ
2002-5. පාරිසරික අධීක්ෂණය	මූලික සමීක්ෂණ (වාතය, ජලය, ශබ්ද, කම්පන, ඉරිතැලීම් සමීක්ෂණ)	ව්‍යාපෘති ස්ථානීය විශේෂිත නිරීක්ෂණ සැලැස්ම අධ්‍යයනය කරන්න
	ඉදිකිරීම් අතරතුර සමීක්ෂණ (වාතය, ජලය, ශබ්ද, කම්පන, ඉරිතැලීම් සමීක්ෂණ)	ව්‍යාපෘති ස්ථානීය විශේෂිත නිරීක්ෂණ සැලැස්ම අධ්‍යයනය කරන්න
	මෙහෙයුම් කාලය තුල වැඩබිම් සමීක්ෂන	ව්‍යාපෘති ස්ථානීය විශේෂිත නිරීක්ෂණ සැලැස්ම අධ්‍යයනය කරන්න
	වාර් තා තැබීම හා පවත්වාගෙන යාම	අදාල වේ
2003. වැඩබිම් කොන්දේසි සහ ප්‍රජා සෞඛ්‍ය හා ආරක්ෂාව		
2003.2	ආරක්ෂක ක්‍රම සංවිධානය සහ සන්නිවේදනය	අතිශයින්ම අදාල වේ (අනාරක්ෂිත බෑවුම, බර යන්ත්‍රෝපකරණ)
2003.3	ළමා ශ්‍රම ය හා බලකිරීම	අදාල වේ
2003.4	ආරක්ෂාව පිළිබඳ වාර් තා සහ අනතුරු සහ ඒ පිළිබඳ දැනුම්දීම	අවම ලෙස අදාල වේ
2003.5	ආරක්ෂක උපකරණ සහ ඇදුම් පැලදුම්	අතිශයින්ම අදාල වේ
2003.6	ආරක්ෂක තත්ත්වය පරික්ෂාව	අතිශයින්ම අදාල වේ
2003.7	ප්‍රථමාධාර පහසුකම්	අතිශයින්ම අදාල වේ
2003.8	සෞඛ්‍ය හා ආරක්ෂාව පිළිබඳ තොරතුරු සහ පුහුණුව	අතිශයින්ම අදාල වේ
2003.9	යන්ත්‍රෝපකරණ සහ සුදුසුකම් ලත් පුද්ගලයින්	අදාල වේ

අදාල වේ : ඕනෑම ඉදිකිරීම් ප්‍රදේශයක් සඳහා මෙය අදාල කරගත හැක. (***ESMP)***
අතිශයින්ම අදාල වේ : අදාල ඉදිකිරීම් ප්‍රදේශයට සුවිශේෂී ලෙස නිර්.මාණය කරණ ලද පාරිසරික සමාජ කළමනාකරණ සැලසුම් සඳහා තහවුරු කිරීමට කොන්ත්‍රාත්කරු විශේෂයෙන් පාරිසරික ක්‍රමවේදයක් ලෙස අවදාරණය කළ යුතුය.
අදාල විය හැකිය : ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක වන අතරතුර ඉදිකිරීම් ප්‍රදේශයේ අදාල අංශයන් අවදානය යොමු වුවහොත් පාරිසරික සමාජ කළමනාකරණ සැලසුම් මගින් ක්‍රියාත්මක කල හැක.
අදාල නොවේ : අනාවරණය වූ කොන්දේසි මත මෙම ඉදිකිරීම් ප්‍රදේශය ට අදාල නොවේ.
විකල්ප: අවශ්‍යතාවයන් මත ක්‍රියාත්මක වේ.
ඉදිකිරීම් ප්‍රදේශයට සුවිශේෂී වූ අධීක්ෂණ සැලසුම් යොමු කිරීම: ඉදිකිරීම් ප්‍රදේශයට සුවිශේෂී වූ අධීක්ෂණ සැලසුම්වලට අනුව කොන්ත්‍රාත්කරු අධීක්ෂණ කටයුතු සිදු කිරීමට බැදී සිටී.
මූලාශ්‍ර : ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී කොන්ත්‍රාත්කරු හා පාරිසරික හා සමාජීය කළමනාකාර සැළසුම සමග ඇති බැදීම

10.7.2 නාය ස්ථානයට විශේෂිත හානිය අවම කිරීම

ඉදිකිරීම් කාලය තුළ ව්‍යාපෘති ය ක්‍රියාත්මක කිරීමට අපේක්ෂිත ස්ථානීය විශේෂිත අපදා අවම කිරීමේ පියවරයන් පහත සඳහන් පරිදි වේ. වගුව 5: ස්ථානීය විශේෂිත ES සහ HS අවම කිරීමේ පියවර බලන්න

වගුව 5: ස්ථානීය විශේෂිත ES සහ HS අවම කිරීමේ පියවර

හානි අවම කිරීමේ අයිතමය	ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීමේ අදියර	වගකීම්
i. **ඉදිකිරීම් අතරතුර ඇති විය හැකි හදිසි අවස්ථා වළක්වා ගන්න.** අවධානම අවම කිරීමේ ස්ථානය තුළ ද්‍රව්‍ය ප්‍රවාහන රථ වල සියලුම වගකීම් ආරක්ෂන සුරක්ෂිතතා නිලධාරියාට ඇත. අවට ප්‍රජාව සහ දුම්රිය කාර්ය මණ්ඩල නිලධාරීන් දුම්රිය මාර්ගය භාවිතා කරයි. එබැවින්, ආරක්ෂක සුරක්ෂිතතා නිලධාරීන් විසින් ලබා දෙන උපදෙස් පිළිබඳව සැමවිටම අවධානයෙන් සිටින්න.	ව්‍යාපෘති භූමිය සූදානම් කිරීමේදී සහ ඉදිකිරීම් කාලය තුළ	ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරු, දුම්රිය දෙපාර්තමේන්තුව
ii. **ප්‍රමුඛ සෞඛ්‍ය හා ආරක්ෂාව සම්බන්ධ ගැටළු** වැඩබිමේ සේවකයින් අධි අවදානම් තත්ත්වයන් යටතේ වැඩ කළ යුතු බැවින්, "සේවා කොන්දේසි සහ ප්‍රජා සෞඛ්‍ය සහ ආරක්ෂාව" යටතේ ESMP සඳහා කොන්ත්‍රාත්කරුවන්ගේ බැඳීම පිළිබඳ 2003 වගන්තියේ දක්වා ඇති නිර්දේශ ක්‍රියාත්මක කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. නිසි සංවිධානයක් සහ ආරක්ෂක අධීක්ෂණ පද්ධතියක් තුළ මෙම නිර්දේශ ප්‍රවේශමෙන් අනුගමනය කළ යුතුය. • ඉදිකිරීම් කටයුතු ආරම්භ කිරීමට පෙර විශේෂ වෘත්තීයමය සෞඛ්‍ය සහ සුරක්ෂිතතා කළමනාකරණ සැලැස්මක් සකස් කර ගත යුතුය. • කම්කරුවන්,සංචාරකයන්, ව්‍යාපාරිකයන් සහ මගීන් මතට පාෂාණ කොටස් කඩා වැටීමේ අවදානමෙන් ආරක්ෂා කිරීම සඳහා සම්මත සේවක ආරක්ෂණ ක්‍රම අනුගමනය කරමින් අවදානම් ස්ථානවල ආරක්ෂිත බාධක සහ ආරක්ෂිත දැල් සවි කළ යුතුය. • ආරක්ෂිත පාවහන්, හිස්වැසුම්, ආරක්ෂිත ඇඳුම් ඇස් කණ්ණාඩි වැනි පුද්ගලික ආරක්ෂක උපකරණ (PPE) සැපයීම. • සේවකයින්ට පුහුණු කිරීම් සහ දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් ලබා දීම. • ප්‍රධාන ඉදිකිරීම් කටයුතු සිදු කිරීමට පෙර උපද්‍රව විශ්ලේෂණය සිදු කිරීම සහ හඳුනාගත් එවැනි උපද්‍රව සඳහා ප්‍රමාණවත් අවම කිරීමේ ක්‍රියාමාර්.ග සැලසුම් කිරීම/සැපයීම. • බඹර කූඩු ආදිය එම ආසන්නයේ පිහිට තිබේ නම්, සේවකයින්ගේ ආරක්ෂාව සහතික කිරීම සඳහා ඉවත් කිරීමේ මධ්‍යස්ථාන භාවිතා කිරීම අනිවාර්ය වේ. • තවද, අස්ථායී බිම්වල අවධානම අවම කිරීමේ කටයුතු සිදු කිරීම වැසි සමයේදී අධික අවදානමක් සහිත වන බැවින්, වර්.ෂාව පවතින කාලයේදී සහ මීදුම් සහිත අවස්ථාවලදී ප්‍රමාණවත් කාල සීමාවක් සඳහා එම කටයුතු නතර කළ යුතුය.	ඉදිකිරීම් කාලය තුළ	PMU ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරු දුම්රිය දෙපාර්තමේන්තුව
iii. **ද්‍රව්‍ය හා යන්ත්‍රෝපකරණ ප්‍රවාහනය** බලපෑමට ලක් වූ ප්‍රදේශයට ඉතා ආසන්නව ධාවනය වන දුම්රිය මාර්ග හරහා / ඔස්සේ ද්‍රව්‍ය හා යන්ත්‍රෝපකරණ ප්‍රවාහනය කිරීමට පෙර SLR හි බලයලත් පුද්ගලයාට දැනුම් දී ඔහුගෙන් අවසර ලබා ගන්න. ද්‍රව්‍ය හා යන්ත්‍රෝපකරණ ප්‍රවාහන කාලසටහන පිළිබඳව දුම්රිය නිලධාරීන් සහ සේවකයින් දැනුවත් කළ යුතුය. ද්‍රව්‍ය හා යන්ත්‍රෝපකරණ ප්‍රවාහනය හේතුවෙන් දුම්රිය ස්ථාන වේදිකාවට හෝ දුම්රිය ට්‍රැක් රථවලට හානි සිදු නොවිය යුතුය.	ඉදිකිරීම් කාලය තුළ	PMU ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරු දුම්රිය දෙපාර්තමේන්තුව

iv. පිපිරීම්/පිපිරවීම් හේතුවෙන් පාෂාණ කැබලි නිසා ඇතිවන තුවාල පිපිරවීමට පෙර SLR හි බලයලත් පුද්ගලයාට දැනුම් දී අවසර ලබා ගත යුතුය.පිපිරීම්/පිපිරීම් හේතුවෙන් පාෂාණ අංශු හේතුවෙන් සිදුවන තුවාල සඳහා හදිසි අනතුරු සූදානම් කිරීමේ සැලැස්මක් ස්ථාපිත කරන්න.	ඉදිකිරීම් කාලය තුළ	PMU ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරු දුම්රිය දෙපාර්තමේන්තුව
v. දුම්රිය මාර්ග ජලයෙන් යටවීම ඉදිකිරීම් අතරතුර, දුම්රිය මාර්ග සහ මාර්ගය ජලයෙන් යටවීම අපේක්ෂා කෙරේ. මෙම බලපෑම අවම කිරීම සඳහා, ඉදිකිරීම් ආරම්භ කිරීමට පෙර කොන්ත්‍රාත්කරුවන් අතිරික්ත ජලය අසල ඇති ඇළ දොළ හෝ ඇළ වෙත යොමු කරමින් තාවකාලික මතුපිට සහ උප මතුපිට ජලාපවහන ජාලයක් ඉදි කළ යුතුය.	ව්‍යාපෘති භූමිය සූදානම් කිරීමේදී සහ ඉදිකිරීම් කාලය තුළ	ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරු
vi. ඉදිකිරීම් අතරතුර බාදන බලපෑම් අවම කිරීම වැසි සමයේදී භූමි පිරිසිදු කිරීම, බැවුම් නැවත සකස් කිරීම, සුන්බුන් ඉවත් කිරීම වැනි ඉදිකිරීමේ කටයුතු වළක්වා ගැනීම නිර්දේශ කෙරේ. එබැවින්, වියළි කාලවලදී බෑවුම් ඉදිකිරීමේ කටයුතු සිදු කළ යුතු අතර, තෙත් සමයේදී බෑවුම් ප්‍රදේශයේ එවැනි ක්‍රියාකාරකම් හැකිතාක් වළක්වා ගත යුතුය. ව්‍යාපෘති සැලසුම් කිරීමේ අදියරේදී මෙය සලකා බැලිය යුතුය. අවසාදිත අපද්‍රව්‍ය රඳවා ගැනීම සඳහා රොන්මඩ උගුල් හඳුන්වා දිය යුතුය.	ව්‍යාපෘති භූමිය සූදානම් කිරීමේදී සහ ඉදිකිරීම් කාලය තුළ	ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරු
vii. ආක්‍රමණික විශේෂ ශාකමය බාදන පාලන ව්‍යුහයන් භාවිතා කිරීමෙන් වැළකී සිටිය යුතුය. ශාකමය පාලනය සඳහා දේශීය පරිසරයේ දේශීය ශාක තෝරා ගත යුතුය. ශාකමය පාලන පියවර සඳහා භාවිතා කරන විශේෂ සඳහා අදාළ බලධාරීන්ගේ අනුමැතිය අවශ්‍ය වේ.	ඉදිකිරීම් කාලය තුළ	ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරු
viii. ශබ්ද සහ කම්පන පාලනය ශබ්දය සහ කම්පන ජනනය කරන ක්‍රියාකාරකම් අසල නිවසේ දෛනික ක්‍රියාකාරකම් වලට බාධා කළ හැකිය. ව්‍යුහයන්ට හානි වීම වළක්වා ගැනීම සඳහා කම්පන ජනනය කරන ක්‍රියාකාරකම් නියමිත සීමාවන් තුළ සිදු කළ යුතුය. ඉදිකිරීම් කටයුතු හේතුවෙන් නිවාස හා යටිතල පහසුකම්වල හානි ඉරිතැලීම් සිදුවුවහොත් සුදුසු වන්දි ගෙවිය යුතුය.	ඉදිකිරීම් කාලය තුළ	ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරු
ix. ඉදිකිරීම් අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම ඉදිකිරීම් අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීම සම්බන්ධයෙන් කොන්ත්‍රාත්කරු විශේෂ අවධානයක් යොමු කළ යුතුය. මෙම ස්ථානය ග්‍රාමීය භූ දර්ශනයක පොදු ස්ථානයක පිහිටා ඇති අතර එය ප්‍රසන්න පරිසරයක් ඇත. එබැවින්, එවැනි අපද්‍රව්‍ය ජනනය වුවහොත් ඒවා සෝදා ඉවත් නොකර නිසි ලෙස ගබඩා කර PMU විසින් අනුමත කරන ලද ක්‍රියා පටිපාටිවලට අනුකූලව බැහැර කළ යුතුය. ඉදිකිරීම් අපද්‍රව්‍ය දුම්රිය මාර්ග ඔස්සේ බැහැර නොකළ යුතුය.	ව්‍යාපෘති භූමිය සූදානම් කිරීමේදී සහ ඉදිකිරීම් කාලය තුළ	ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරු
x. කොන්ත්‍රාත්කරුගේ සේවකයන්ගේ සනීපාරක්ෂක පහසුකම් සපයා ගැනීම කම්කරුවන් විවෘත භූමිය තුළ මලපහ කිරීම අවම කිරීම සඳහා කොන්ත්‍රාත්කරු විසින් ඉදිකිරීම් ස්ථානය තුළ ශ්‍රම බලකාය සඳහා තාවකාලික සනීපාරක්ෂක පහසුකම් සලසා දිය යුතුය.	ව්‍යාපෘති භූමිය සූදානම් කිරීමේදී සහ ඉදිකිරීම් කාලය තුළ	ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරු
xi. දූවිලි හා වායු පාලන ක්‍රමවේද ඉදිකිරීම් කාලය තුළ ජනනය වන දූවිලි අංශු මගීන්ට සහ සංචාරකයින්ට බලපෑම් කළ හැකිය. ඉහළ බෑවුම්වල තේ වතු සේවකයින්ට සහ පහළ බෑවුම්වල නිවාසවලට ජනනය වන දූවිලි අංශු වලින් බලපෑම් ඇති විය හැකිය. අධික දූවිලි හෝ එයරොසෝල් ජනනය කිරීමේ ක්‍රියාකාරකම් අපේක්ෂා කරන්නේ නම් විශේෂ තිර/ ආවරණ ආදිය භාවිතා කළ යුතුය.	ව්‍යාපෘති භූමිය සූදානම් කිරීමේදී සහ ඉදිකිරීම් කාලය තුළ	ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරු

xii. ඉදිකිරීම් සඳහා අවශ්‍ය වන ජලය සහ විදුලිය ලබා ගැනීම ඉදිකිරීම් සඳහා ජලය ලබා ගත යුත්තේ අනුමත ස්ථානවලින් පමණි. කොන්ත්‍රාත්කරු ප්‍රධාන විදුලි මාර්ගයෙන් විදුලිය භාවිතා කිරීමට අදහස් කරන්නේ නම්, ඔවුන්ට දැනුම් දී අවශ්‍ය අවසරය ලබා ගත යුතුය.	ඉදිකිරීම් කාලය තුළ	ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරු
xiii. වැඩ කරන වේලාවන්, ආන්තික කාලගුණික තත්ත්වයන් යටතේ වැඩ කිරීම සහ දුර්වල දෘශ්‍යතාවන් යටතේ වැඩ කිරීම ඉදිකිරීම් කටයුතු දිවා කාලයට පමණක් සීමා කළ යුතු වන අතර සවස 6 න් පසුව ඉදිකිරීම් කටයුතු කිරීම ආරක්ෂිත ගැටළු හේතුවෙන් කිසිදු හේතුවක් මත නිර්දේශ නොකරයි.	ඉදිකිරීම් කාලය තුළ	ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරු දුම්රිය දෙපාර්තමේන්තුව
xiv. යටිතල පහසුකම් මත බලපෑම PMU හි අනුමැතිය ඇතිව ඉදිකිරීම් ආරම්භ කිරීමට පෙර විදුලි සංදේශ, විදුලිය සහ ජල මාර්ග වෙනත් ස්ථානයකට ගෙන යා යුතුය.	ඉදිකිරීම් කාලය තුළ	ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරු
xv. ඉදිකිරීම් අතරතුර මනා ලෙස භූමිය පවත්වා ගැනීම දෘශ්‍ය දූෂණය අවම වන පරිදි පවත්වා ගත යුතුය	ව්‍යාපෘති භූමිය සුදානම් කිරීමේදී සහ ඉදිකිරීම් කාලය තුළ	ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරු
xvi. සේවක හැසිරීම් සංග්‍රහය කොන්ත්‍රාත්කරු විසින් එකඟ වූ ආචාර ධර්ම පද්ධතියක් පවත්වාගෙන යාමෙන් ශ්‍රම බලකාය සහ මගීන් සහ සංචාරකයින් අතර ඇති විය හැකි ආරවුල් වළක්වා ගත යුතුය. විශේෂයෙන්ම පොදු නාන සහ රෙදි සෝදන ස්ථාන වැනි හවුල් සම්පත් භාවිතා කරන විට ශ්‍රම බලකාය සහ මගීන් අතර ඇති විය හැකි ආරවුල් වළක්වා ගත යුතුය.	ඉදිකිරීම් කාලය තුළ	ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරු
xvii. සර්ප දෂ්ට කිරීම් කළමනාකරණය සහ හදිසි අනතුරු කළමනාකරණය සර්ප දෂ්ට සහ විෂ සහිත කෘමි ප්‍රහාර සඳහා නිසි හදිසි කළමනාකරණ පද්ධතියක් (රාජකාරියේ යෙදී සිටින විට ආරක්ෂිත පාවහන් පැළඳීම, සර්ප දෂ්ටයකදී ප්‍රථමාධාර, රෝහල්ගත කිරීම සහ සර්ප දෂ්ට කිරීම් කළමනාකරණ පහසුකම් ඇති නිවැරදි රෝහලට ඇතුළත් කිරීම පිළිබඳ දැනුවත් කිරීම ඇතුළත්ව) හඳුන්වා දිය යුතුය. මෙවැනි ව්‍යාපෘති ස්ථාන වල සිදු වන අනතුරු බහුල බැවින් වෙනත් අනතුරු සඳහා නිසි හදිසි කළමනාකරණ ඒකකයක් (ප්‍රථමාධාර පහසුකම්, ආරක්ෂිත ද්‍රව්‍ය, රෝහල්ගත කිරීමේ පහසුකම් සහ ප්‍රවාහන පහසුකම්) මෙම ස්ථානය සඳහා පවත්වාගෙන යා යුතුය.	ව්‍යාපෘති භූමිය සුදානම් කිරීමේදී සහ ඉදිකිරීම් කාලය තුළ	ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරු

10.7.3 ස්ථානයට අදාල විශේෂිත අධීක්ෂණ තත්ත්වයන්

ඉදිකිරීම් අදියර තුළ පහත සඳහන් අධීක්ෂණ සැලැස්ම නිර්දේශ කර ඇත. මීට අමතරව ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරු විසින් කොන්ත්‍රාත්කරුවන්ගේ වගකීම පිළිබඳ සඳහන් කළ යුතු නිරීක්ෂණ ක්‍රියා පටිපාටිය ද ක්‍රියාත්මක කළ යුතුය. කොන්ත්‍රාත්කරු විසින් ඉදිරිපත් කරණ ලද ඉල්ලුම්පත තුළ ඔහුගේ නිපුණතා පිළිබඳ අදාළ ලේඛන සමඟ ක්‍රියාත්මක කිරීමට බලාපොරොත්තු වන ESMP වැඩපිළිවෙළ යොමු කරණු ඇත. ESMP සඳහා වන පිරිවැය වෙනම ගෙවුම් අයිතමයක් ලෙස දැක්විය යුතුය. තෝරාගත් ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරු විසින් පාරිසරික සහ සමාජ කළමනාකරණ ක්‍රම පිළිබඳ ප්‍රකාශයක් ඉදිරිපත් කළ යුතු අතර එය PMU ඒකකය මගින් අනුමත කිරීමට නියමිතය.

වගුව 6: පාරිසරික හා සමාජ අධීක්ෂණ සැලසුම; ඉදිකිරීම් අදියර

අධීක්ෂණ අවශ්‍යතාවය	පරාමිතීන්	වාර ගණන
i. මූලික නිරීක්ෂණ	ජලයේ ගුණාත්මකභාවය	වරක් *
	ඉදිකිරීම් සිදු කිරීමට පෙර ආසන්න ප්‍රදේශයේ නිවාස වල පෙර ඉරිතැලීම් සමීක්ෂණය	වරක් *
	භූමියේ සිදුවන කම්පන	වරක් *

	වායු ගුණාත්මකභාවය: වායු අංශු	වරක් *
	පසුබිම් ශබ්දය මැනීම	වරක් *
ii. ඉදිකිරීම් අතරතුර	ජලයේ ගුණාත්මකභාවය	වරක් *
	අවදානම් ගොඩනැගිලි වල පූර් ව ඉරිතැලීම් නිරීක්ෂණය	වරක් *
	භූමියේ සිදුවන කම්පන	විදුම් යන්ත්‍රෝපකරණ, විදුම් වැඩ, හෝ භූ කම්පන ජනනය කරන ඕනෑම කාර්යයක් ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී *
	ඉදිකිරීම් වල දී ඇති වන ශබ්දය	අධික ශබ්ද උත්පාදන කාලවලදී මසකට වරක් *
	වායු ගුණාත්මකභාවය: වායු අංශු	මසකට වරක් *
iii. වාහන මගින් සිදුවන විමෝචනය	සියලුම යන්ත්‍රෝපකරණ/වාහන මෙහෙයුම් කටයුතු සඳහා අදාළ වන පරිදි විමෝචන පාලන පරීක්ෂණ සහතිකය ලබා තිබිය යුතුය - උපදේශක පාර්ශවයේ ස්ථානීය ES නිලධාරියා විසින් පරීක්ෂා කළ යුතුය.	
iv. අධීක්ෂණ ආයතනය	*මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියේ ලියාපදිංචි සහතික සහිත ස්වාධීන අධීක්ෂණ ආයතනයක් මගින් ඉරිතැලීම් පරීක්ෂණ හැර අනෙකුත් පරීක්ෂණ සඳහා යොදාගත යුතුය. **ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ ඒකකය :PMU විසින් පිලිගනු ලබන විශ්වාසී ආයතනයක් මගින් ඉරිතැලීම් පරීක්ෂණ කල යුතුය	
v. වාර් තා කිරීමේ අවශ්‍යතා	**ජල මාර් ග වල ජලයේගුණාත්මකභාවය** – 2019 අංක 01 දරණ ජාතික පාරිසරික (පරිසර ජල තත්ව) රෙගුලාසි සමඟ සැසඳීම **අධි අවදානම් ගොඩනැගිලි පිළිබඳ පූර් ව ඉදිකිරීම් ඉරිතැලීම් සමීක්ෂණය** - වෘත්තීමය වාර් තාව **පොළවේ සිදුවන කම්පනයන්** - යන්ත්‍ර සූත්‍රවලින් ඇති වන පොළවේ කම්පනයන්,ඉදිකිරීම් අතරතුර හා වාහන වලින් ඇතිවන කම්පනයන්, මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියේ ප්‍රමිතීන්ට අනුව **වට පිටාවෙන් ඇති වන ශබ්දය මැනීම** - මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියේ අංක 924.1 1996 මැයි 01 දින විශේෂ ගැසට් පත්‍රය **වායු ගුණාත්මකභාවය සම්බන්ධ කරුණු** - ශ්‍රී ලංකා මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියේ අංක 1562/22 2008 අගෝස්තු 15 - විශේෂ විවේදනයේ සඳහන් අවම වායුගුණ තත්ත්වයන්	

11. අවට ජනතාව සහ පාර්ශ්වකරුවන් වෙත කෙරෙන උපදේශන - පවත්වා ඇති සහ/හෝ පැවැත්වීමට නියමිත මහජන උපදේශන

11.1 මහජන උපදේශන

නායයෑම් පූර්ව අනතුරු ඇඟවීම් සහ අවම කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය පිළිබඳව පහළ බෑවුමේ නිවාස හිමිකරුට දැනුම් දෙන ලදී. අවම කිරීමේ කටයුතුවල වැදගත්කම ඔහු පිළිගත්තේය.

11.2 පාර්ශවකරුවන් සමග පවති උපදේශන සේවාවන් වලදී ඇති වූ එකගතාවයන් හා නිර්.දේශයන් (යොමුව: ඇමුණුම II

දුම්රිය ස්ථානාධිපති එස්. එම්. මාලක උඩහේවගේ මහතා සහ කොටගල දුම්රිය ස්ථානයේ සහකාර ක්ෂේත්‍ර නිලධාරී එම්. ජෝන් කෙනඩි මහතා සමඟ සාකච්ඡා කිරීමෙන් පසු, අවධානම අවම කිරීමේ අවශ්‍යතාවය ඔවුන් පිළිගෙන ව්‍යාපෘතිය සඳහා පූර්ණ සහයෝගය ප්‍රකාශ කළහ.

සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය සහ ක්‍රේගිලියා වතුයාය ද මෙම අවධානම අවම කිරීමේ ව්‍යාපෘතියේ කොටස්කරුවන් ලෙස කටයුතු කරයි. එබැවින් අදාළ නිලධාරීන්ගෙන් උපදෙස් ලබා ගන්නා ලදී. වතු කළමනාකරු ෂෝන් කරේ මහතා සහ තේ කර්මාන්ත ශාලාවේ සහකාර නිලධාරී පී. යෝගා මහතා ව්‍යාපෘති ක්‍රියාකාරකම් පිළිබඳව දැනුවත් කරන ලදී. ක්ෂේත්‍ර සංචාරයේදී පළාත් අධ්‍යක්ෂ වෛද්‍ය ආසිරි පෙරේරා, කොටගල රෝහලේ DMO වෛද්‍ය කේ. ඒ. උදාරිකා, රෝහලේ සැලසුම් අධ්‍යක්ෂ වෛද්‍ය ප්‍රභාෂ්වර යන මහත්වරුන්ට දැනුම් දෙන ලදී. අවධානම අවම කිරීමේ අවශ්‍යතාවය ඔවුන් පිළිගෙන ව්‍යාපෘතිය සඳහා පූර්ණ සහයෝගය සහ සහයෝගය ප්‍රකාශ කළහ.

12. ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාවට නැංවීමට අවශ්‍ය යෝග්‍යතා, කැමැත්ත ප්‍රකාශනය, එකඟතාව සහ අනුමත කිරීම්

වගුව 7: බාධා ඉවත් කර ගැනීම්, විරෝධතා නොමැති බව, කැමැත්ත සහ අනුමත කිරීම්

අවශ්‍යතාවය / අනුමත කිරීම / ආයතනය	ව්‍යාපෘතියට අදාළත්වය
12.1 ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම	
දිස්ත්‍රික් ලේකම්වරයාගේ අනුමැතිය	ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාවට නැංවීමට දිස්ත්‍රික් ලේකම්වරයාගේ අනුමැතිය ලබා ගැනීමට සිදුවනු ඇති අතර මෙහිදී මහ ඇමති වරයා සහ දිස්ත්‍රික්කයේ වගකිව යුතු ආයතන සහභාගී වන දිස්ත්‍රික් සම්බන්ධීකරණ කමිටුව හමුවේ ව්‍යාපෘති යෝජනා ඉදිරිපත් කළ යුතු වේ. ව්‍යාපෘති කළමනාකරණ ඒකකයේ නිලධාරියෙකු ව්‍යාපෘතිය පිළිබඳ විස්තර කරමින් එහි විවිධ පාරිසරික සහ සාමාජයීය ගැටළු ආදිය ගැන කරුණු ඉදිරිපත් කරණු ඇත. මෙම ගැටළු සම්බන්ධයෙන් සාකච්ඡා පවත්වමින් මෙම රැස්වීමේදී ගනු ලබන නිර්දේශ මෙම පාරිසරක සහ සමාජයීය කළමනාකරණ සැලසුම ක්‍රියාවට නංවන විට සැලකිල්ලට ගැනෙනු ඇත.
සැලසුම් කමිටුවේ අනුමැතිය	මෙම ව්‍යාපෘතියට තලවකැලේ ප්‍රාදේශීය සභාවේ සැලසුම් කමිටුවේ අනුමැතිය.
12.2 ව්‍යාපෘතියට අදාළ රජයේ ඉඩම් හිමියන්ගේ අනුමැතිය	
මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය	මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියේ දිස්ත්‍රික් කාර්යාලයේ අනුමැතිය අවශ්‍ය වේ.
වන සංරක්ෂණ දෙපාර් තමේන්තුව වන ජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර් තමේන්තුව	වන රක්ෂිත වෙන්කිරීම් කලාපයක යටතේ හෝ තුළ මෙම ව්‍යාපෘති වැඩබිම පිහිටා නොමැති බැවින් වන සංරක්ෂණ දෙපාර් තමේන්තුවේ සහ වනජීවී සංරක්ෂණ දෙපාර් තමේන්තුවේ අනුමැතිය අවශ්‍ය නොවේ.
භූ විද්‍යා සමීක්ෂණ හා පතල් කාර් යංශය	භූමි, පාෂාණ හා ඛනිජමය සුන්බුන් ප්‍රවාහනය හා බැහැර කිරීම සඳහා ප්‍රාදේශීය භූ විද්‍යා සමීක්ෂණ හා පතල් කාර් යංශයේ අනුමැතිය ලබාගත යුතුය (අවශ්‍යනම් පමණි)
තලවකැලේ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර් යාලය	අපද්‍රව්‍ය ප්‍රවාහනය සහ බැහැර කිරීම වැනි කටුයුතු වලපනේ ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර් යාලයේ අනුමැතිය ලබාගත යුතුය.
පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව	පුරාවිද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුවේ, නුවරඑළිය දිස්ත්‍රික් කාර්යාලයේ අනුමැතිය අවශ්‍ය වේ.
ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය	ව්‍යාපෘති භූමියේ විදුලිබල සැපයුම සඳහා ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයේ ප්‍රාදේශීය කාර් යාලයෙන් අනුමැතිය අවශ්‍ය වේ.
ජාතික ශාක නිරෝධායන සේවය	ජෛව ව්‍යාපෘති කළමනාකරණය කරන ලද බෑවුම් අවම කිරීම සඳහා අවශ්‍ය ශාක හෝ බීජ ශ්‍රී ලංකාවට ආනයනය කළ යුත්තේ 1999 අංක 35 දරණ පැලෑටි සංරක්ෂණ පනත යටතේ කෘෂිකර් ම අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් වෙනුවෙන්, අතිරේක අධ්‍යක්ෂක ජාතික ශාක නිරෝධායන සේවය, කටුනායක වෙතින් නිකුත් කරන ලද ශාක ආනයන බලපත්‍රයක අධිකාරිය යටතේ සහ එහි කොන්දේසි වලට අනුකූලවය.
12.3 පෞද්ගලික ඉඩම් හිමිකරුවන්ගෙන් අනුමැතිය ලබාගැනීම/නෛතික බැදීම/ විරුද්ධත්වයක් නොමැති වීම	
ඉඩම් හිමිකරු (ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය, සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය, කොටගල වැවිලි සමාගම)	ඉඩම් හිමියා සහ ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීමේ අධිකාරිය අතර නීත්‍යානුකූලව බැඳී ඇති ගිවිසුමක් අත්සන් කිරීම. මෙයට ව්‍යුහයන් ඉවත් කිරීමට, ඉඩමට ප්‍රවේශ වීමට, ඉදිකිරීම් කටයුතු ක්‍රියාත්මක කිරීමට සහ දිගුකාලීන නඩත්තු කටයුතුවල නිරත වීමට කිසිදු විරෝධතාවයක් නොමැති වීමට ඉඩ සැලසීම ඇතුලත් විය යුතුය .

අනුමැතීන් ලබා ගැනීම යොජිත කාල රාමුව වගු අංක 8න් දක්වා ඇත.

වගුව 8: අනුමැතීන් ලබාගැනීම සඳහා නියමිත කාල රාමුව

අනුමැතීන්	මාසය 1				මාසය 2			
	සතිය1	සතිය2	සතිය3	සතිය4	සතිය1	සතිය2	සතිය3	සතිය4
ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම දිස්ත්‍රික් ලේකම් කාර් යාලයේ අනුමැතිය අයදුම් කිරීම ව්‍යාපෘති සාකච්ජාව අදහස් වලට ප්‍රතිචාර දැක්වීම අනුමත කිරීම								
සැළසුම් කමිටුවේ අනුමැතිය අයදුම් කිරීම ව්‍යාපෘති සාකච්ජාව අදහස් වලට ප්‍රතිචාර දැක්වීම අනුමත කිරීම								
රජයේ ඉඩම් හිමියන්ගේ දුම්රිය දෙපාර්තමේන්තුවේ අනුමැතිය අයදුම්පත බාරදීම දක්වන අදහස් වලට ප්‍රතිචාර දැක්වීම අනුමැතීන්								
වෙනත් අනුමැතීන් භූ විද්‍යා සමීක්ෂණ හා පතල් කාර් යංශයේ ආරක්ෂක අමාත්‍යාංශයේ අනුමැතිය (අවශ්‍යතාවය අනුව)								
ඉඩම් හිමිකරුවන්ගේ අනුමැතිය/කැමැත්ත ලබාගැනීම								

13. දුක්ගැනවිලි වලට ප්‍රතිචාර දැක්වීමේ යාන්ත්‍රණය

මෙම ව්‍යාපෘතියේ බලපෑමට ලක්වූ ප්‍රජාව සඳහා විශේෂ අවධානයක් යොමු කරමින් දුක්ගැනවිලි විසඳීමේ යාන්ත්‍රණය ස්ථාපිත කිරීම සඳහා උපදේශකවරුන් වන PMU හි ES නිලධාරි වරයා වගබලා ගත යුතුය. (යොමුකිරීම: දුක්ගැනවිලි විසඳීමේ යාන්ත්‍රණය ස්ථාපිත කිරීම සඳහා නිර්දේශිත ක්‍රියා පටිපාටිය සඳහා පරිසර හා සමාජ කළමනාකරණ රාමුව)

14. තොරතුරු අනාවරණය කිරීම

පහත දැක්වෙන ආයතන සහ සංවිධාන මගින්, නම් කරන ලද ආකෘති හරහා පාරිසරික සහ සමාජීය තොරතුරු අනාවරණය කිරීම PMU හි වගකීම වේ.

වගුව 9: තොරතුරු අනාවරණය කිරීමේ යෝජිත සැළැස්ම

තොරතුරු	යෝජිත ආයතන	තොරතුරු සන්නිවේදන ක්‍රමවේදය
i. ව්‍යාපෘතිය සැලසුම් කිරීම (ඉදිකිරීම් ප්‍රදේශයේ තොරතුරු, සැලසුම් හා ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ක්‍රමවේදය)	දිස්ත්‍රික් CEA, දිස්ත්‍රික් ලේකම් කාර්යාලය, ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර් යාලය, වෙනත් දිස්ත්‍රික් මට්ටමේ නියොජිත ආයතන, ජා.ගො.ප.ආ දිස්ත්‍රික් කාර්යාලය, AIIB	රැස්වීම්, දිස්ත්‍රික් සම්බන්ධීකරණ කමිටුව.ගිවිසුම් අත්සන් කිරීම සම්බන්ධ වාර් තා සැපයීම, අනුමැතීන් හා එකඟතා
ii. පාරසරික හා සාමාජීය කළමනාකරණ සැලසුම	දිස්ත්‍රික් CEA, AIIB	රැස්වීම්, දිස්ත්‍රික් සම්බන්ධීකරණ කමිටුව.ගිවිසුම් අත්සන් කිරීම සම්බන්ධ වාර් තා සැපයීම, අනුමැතීන් හා එකඟතා

iii. ප්‍රගති වාර්තා (මූලික අදියරේදී හා ඉදිකිරීම් අතරතුර)	දිස්ත්‍රික් CEA, AIIB හා වෙනත් දිස්ත්‍රික් මට්ටමේ නියොජිත ආයතන	ප්‍රගති සමාලෝචන රැස්වීම්, විශේෂ රැස්වීම්, අදාල වාර්තා භාර දීම.
iv. කම්කරුවන්ගේ සෞඛ්‍ය හා සුරක්ෂිතභාවය පාරිසරික යෝග්‍ය බව අදාල ඉදිකිරීම් භූමියේ සුපරීක්ෂණය	දිස්ත්‍රික් CEA, ප්‍රාදේශීය ලේකම්ල පොලීසිය, ග්‍රාම නිලධාරී, ජා.ගො.ප.ආ දිස්ත්‍රික් කාර් යාලය AIIB වෙනත් දිස්ත්‍රික් මට්ටමේ නියොජිත ආයතන	වාචික හා අවිවාචික (ලිඛිත) සන්නිවේදනය, ආදාල වාර්තා භාරදීම
v. ES කාරණාවලට අදාළව ගත් තීරණ සහ ප්‍රගති සමාලෝචන රැස්වීම්	දිස්ත්‍රික් මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය, පොලිසිය, රජයේ ඉඩම් හිමියන්, ග්‍රාම නිලධාරී, NBRO දිස්ත්‍රික් කාර් යාලය , AIIB සහ අදාළ පාර්ශවයන් සුදුසු පරිදි	රැස්වීම්, අදාල වාර්තා භාර දීම.
vi. දුක්ගැනවිලි විසදීමේ යාන්ත්‍රණය	අදාළ පාර්ශව, AIIB	රැස්වීම්, වාචික හා අවිවාචික (ලිඛිත) සන්නිවේදනය

වගුව 10: තොරතුරු රැස්කිරීම සඳහා සම්බන්ධ කරගත් ආයතන සහ නිලධාරීන්

දිනය	ආයතනය	තොරතුරු සඳහා සම්බන්ධ වන නිලධාරියා
28/04/2026	කොටගල දුම්රිය ස්ථානය - ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය දෙපාර්තමේන්තුව	එස්.එම්. මාලක උඩහේවගේ මහතා, දුම්රිය ස්ථානාධිපති (0711679505) එම්. සාලින්ද මහතා (0759806415), උප ස්ථානාධිපති එම්. ජෝන් කෙනඩි, සහකාර ක්ෂේත්‍ර නිලධාරී (0716622450)
28/04/2026	ක්‍රේගිලියා වතුයායට – කොටගල වතු සමාගම	ෂෝන් කරේ මහතා, වතු කළමනාකරු (0779204404) පී. යෝගා මහතා, සහකාර නිලධාරී
28/04/2026	කොටගල ප්‍රාදේශීය රෝහල – සෞඛ්‍ය අමාත්‍යාංශය	වෛද්‍ය ආසිරි පෙරේරා, ප්‍රාදේශීය අධ්‍යක්ෂ (0740350063) වෛද්‍ය කේ.ඒ. උදාරිකා, DMO (0718954388) වෛද්‍ය ආර්.ප්‍රභාෂ්වර, MO සැලසුම්කරණය (0769414608)

ඇමුණුම 1: ව්‍යාපෘති ප්‍රදේශයේ සහ අදහස් විමසීම් සිදුකරණ අතරතුර ලබාගත් ඡායාරූප

ක්‍රේගිලියා වතුයායේ ගණකාධිකාරීවරයා සමඟ සාකච්ඡා කිරීම

කොටගල දුම්රිය ස්ථානයේ ස්ථානාධිපති එස්.එම්. මාලක උඩහේවගේ මහතා සමඟ සාකච්ඡා කිරීම.

පහළ බැවුම් ප්‍රදේශයේ පදිංචිකරුවෙකු සමඟ සාකච්ඡා කිරීම

ඇමුණුම II: සම්බන්ධකරුවන් සමග පැවැත්වූ සාකච්ඡා තුලදී අනාවරණය වූ විශේෂ කරුණු : නුවරඑළියදිස්ත්‍රික්කය

ආයතනය	සම්බන්ධීකරණ නිලධාරීගේ නම සහ තනතුර	ඉදිරිපත් වූ සැලකිය යුතු කරුණු
මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය	එම්. එම්. ඒ. අයි. ජානක මහතා, පළාත් අධ්‍යක්ෂ, මධ්‍යම පරිසර අධිකාරිය මධ්‍යම පළාත.	✓ ව්‍යාපෘතිය සඳහා අයදුම්පත ඉදිරිපත් කිරීම සඳහා මූලික තොරතුරු ප්‍රශ්නාවලිය (BIQ) අවශ්‍ය වේ ✓ යෝජිත ව්‍යාපෘතිය (අවධානම අවම කිරීම සඳහා වන) හදිසි තත්වයක් සඳහා නායයෑම් අවදානම අඩු කිරීමට අදහස් කරන බැවින් ව්‍යාපෘතියේ ප්‍රමුඛතාවය සැලකිල්ලට ගනිමින් මධ්‍යම පරිසර අධිකාරියේ අනුමැතිය අවශ්‍ය නොවේ. ✓ ව්‍යාපෘතිය ආරම්භ කිරීමට පෙර හානිය අවම කිරීමේ ස්ථාන අවශ්‍ය බව දැක්වෙන ඉල්ලීමක්. ✓ ව්‍යාපෘතිය සංවේදී ප්‍රදේශයක සිදු කරනු ලැබේ නම්, නියමිත ව්‍යාපෘතියක් තුළ නොතිබුණත්, සංවේදී ප්‍රදේශය සලකා බැලීම ක්‍රියාවලිය පාලනය කරනු ඇත.
මාර්ග සහ කාර්යය ඒකකය දුම්රිය දෙපාර්තමේන්තුව	ර්.එම්.එස්.පී.කේ. දීගල මහතා, ප්‍රධාන ඉංජිනේරු	✓ මෙම ප්‍රදේශය ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය දෙපාර්තමේන්තුව යටතේ පවතී. ✓ ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය දෙපාර්තමේන්තුව කිසිදු විරෝධයක් නොමැති අතර මෙම අවධානම් අවම කිරීම ඉතා අවශ්‍ය බව පවසයි.

		✓ ඉදිකිරීම් කටයුතු ආරම්භ කිරීමට පෙර කොන්ත්‍රාත්කරු විසින් සවිස්තරාත්මක වැඩ සැලැස්මක් සහ කාලසටහන් SLR ආයතනයට ලබා දිය යුතු අතර කොන්ත්‍රාත්කරු, PMU සහ SLR අතර මනා සම්බන්ධතාවයක් පවත්වා ගත යුතුය. ✓ මතු කරන ලද අනෙකුත් ගැටළු • ආරක්ෂක ගැටළු සඳහා සේවකයින් ඔහුගේ උපදෙස් සහ මග පෙන්වීම් අනුගමනය කළ යුතුය. • වෙනත් මාර්ග ප්‍රවේශයක් නොමැති ස්ථාන සඳහා ද්‍රව්‍ය ප්‍රවාහනය කොන්ත්‍රාත්කරුගේ ඉල්ලීම් අනුව සිදු කෙරේ • දුම්රිය ද්‍රව්‍ය ප්‍රවාහනය, කොඩිකරුගේ වැටුප් සහ SLR වෙතින් ලැබෙන අනෙකුත් සම්පත් ඇතුළුව සියලුම පිරිවැය ඉදිකිරීම් කොන්ත්‍රාත්කරු විසින් දැරිය යුතුය. • අවම කිරීමෙන් පසු ව්‍යාපෘතිය නිසි ලෙස භාරදීම අවශ්‍ය වේ. • අවම කිරීමෙන් පසු නඩත්තු කටයුතු SLR ආයතනය විසින් සිදු කරනු ඇත. • ඉදිකිරීම් අතරතුර කොන්ත්‍රාත්කරු පුද්ගලික ආරක්ෂක උපකරණ භාවිතා කළ යුතු බව අවධාරණය කෙරේ • සෑම විටම, කොන්ත්‍රාත්කරු ද්‍රව්‍ය ප්‍රවාහනය සඳහා ආරක්ෂිත සහ පහසු මාර්ගයක් ලබා දිය යුතුය. මිනුම්, බාධක, කොඩිකරුවන් සහ රාත්‍රී වැඩ සඳහා විදුලි පහන් සහ ආලෝකකරණය සැපයිය යුතුය. • කොන්ත්‍රාත්කරු තාවකාලික වැසිකිළි පහසුකම් භාවිතා කළ යුතුය • සේවා යටිතල පහසුකම් SLR හි අධීක්ෂණය යටතේ වෙනත් ස්ථානයකට ගෙන යා යුතුය. ✓ ඉදිකිරීම් අපද්‍රව්‍ය/කැණීම් කරන ලද ද්‍රව්‍ය මහජනතාවට/මගීන්ට කරදරයක් නොවිය යුතු බව ද සඳහන් වේ.

ඇමුණුම III: රජයේ ඉඩම් හිමියන්ගෙන් සහ පාරිසරික ආයතනවලින් අනුමැතිය ලබා ගැනීම සඳහා යෝජිත ක්‍රියා පටිපාටිය.

1. **SLR** අයත් ප්‍රදේශවල නායයෑම් අවම කිරීමේ ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා **SLR** විසින් අනුමැතිය ලබා ගැනීම සඳහා යෝජිත ක්‍රියා පටිපාටිය
   i. SLR විසින් පිළිගත යුතු සැලසුම: ව්‍යාපෘති ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ආයතනය විසින් අවශ්‍ය අනුමැතීන්ගේ ස්වභාවය පිළිබඳ විධිමත් ඉල්ලීමක් සමඟ සවිස්තරාත්මක සැලසුම් වාර්තාවක් SLR වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතුය. PMU විසින් ඉහත ලේඛන සකස් කර දුම්රිය දෙපාර්තමේන්තුවේ මාර්ග හා වැඩ දෙපාර්තමේන්තුවට ඉදිරිපත් කළ යුතුය.
   ii. දුම්රිය මාර්ග හා වැඩ දෙපාර්තමේන්තුව යෝජනාව ඇගයීමට ලක් කරනු ඇති අතර ව්‍යාපෘති විස්තර සඳහා කැඳවිය හැක. සුදුසු පරිදි PMU විසින් අවශ්‍ය විස්තර ලබා දිය යුතුය.
   iii. On the approval by SLR an agreement will be signed between SLR and Project implementing agency to access the site, erect structures, and implement mitigation works.

ඇමුණුම IV: අධ්‍යන කණ්ඩායම

නම	තනතුර	කාර්යභාරය
එස්. එම්. ජේ.එස් දිසානායක	ජ්‍යේෂ්ඨ පරිසර විද්‍යාඥ /පරිසර අංශය /NBRO	ජ්‍යේෂ්ඨ පරිසර විද්‍යාඥ
ප්‍රභාත් ලියනාරච්චි	විද්‍යාඥ / පරිසර අංශය /NBRO	පරිසර විද්‍යාඥ, GIS/ ජනවිකාසන දත්ත එකතු කිරීම / සමීක්ෂණය/ වාර්තාව සකස් කිරීම
ජේ. පී. රත්දොඹගේ	ව්‍යාපෘති සහකාර	ජනවිකාස දත්ත රැස් කිරීම සහ වාර්තා සකස් කිරීම

ඇමුණුම V: යොමු ලැයිස්තුව

1. සාමාන්‍ය පාරිසරික හා සමාජ කළමනාකරණ සැලැස්ම සඳහා ශ්‍රී ලංකාවේ නායයෑම් අවම කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය සඳහා කොන්ත්‍රාත්කරුගේ බැඳීම් -AIIB
2. පාරිසරික හා සමාජ කළමනාකරණ රාමුව - ශ්‍රී ලංකාවේ නායයෑම් අවම කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය -AIIB
3. නැවත පදිංචි කිරීමේ සැලසුම් රාමුව - ශ්‍රී ලංකාවේ නායයෑම් අවම කිරීමේ ව්‍යාපෘතිය -AIIB
4. **කෘෂිකර්ම,** ග්‍රාමීය ආර්ථික කටයුතු, පශු සම්පත් සංවර්ධනය, වාරිමාර්ග හා ධීවර හා ජලජ සම්පත් සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය විසින් ගස් කැපීම (පාලන) පනත
5. ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන වාර්තාව **(2012),** ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව